

Boerderij op stellen

#BOOST is een gloednieuw evenement van Boerenbond en Plattelandsklassen. ▶ P. 10

Natuurherstelwet

In heel wat Europese lidstaten groeit de tegenstand tegen het huidige voorstel van natuurherstelwet. ▶ P. 11

Ignace Deroo:
“We streven naar een evenwichtige ontwikkeling van de biosector.” ▶ P. 7

Boer&Tuinder

Boer in de kijker Emelie Laeremans ▶ P. 48

“We steken onze nek uit voor groene energie”

**BOEREN
BOND**

informeert

Wees er op tijd bij !

Foto: erwten bladeren aangetast door luizen

BASISBEHANDELING TEGEN BLADLUIZEN IN ERWTEN

- ▶ Snelle aanvangswerking !
- ▶ Lange nawerking !
- ▶ Veilig voor de nuttige insecten !

Gebruik gewasbeschermingsmiddelen veilig. Lees vóór gebruik eerst het etiket en de productinformatie. Voor verdere productinformatie met inbegrip van gevaarzinnen en symbolen, raadpleeg www.fytoweb.be. Sivanto® prime: gedeponeerd merk Bayer. Erkenningsnr: 10855P/B

SIVANTO[®] prime

- Van de week**
 - 5 Strategisch Plan Bio 2023-2027
- Actualiteiten**
 - 8 Europa
 - 9 Vakgroep Fruit
 - 10 Eerste editie #BOOST enthousiasmeerde 220 kinderen
 - 11 Natuurherstelwet: terug naar tekentafel
- Sociaal nieuws**
 - 13 Bestaat de proeftermijn nog?
- De markten**
 - 14 Commentaar bij de prijzen van rundvee, kalveren en aardappelen
- Teelttechniek**
 - 16 Het bodemleven (her)ontdekken
- Onderzoek**
 - 18 Hoe zullen bewaarstechnieken evolueren?
- Ferm voor agrarvrouwen**
 - 22 Caroline De Meyer koos voor wijnbouw
 - 24 Griet Leroy stopt het sierteeltbedrijf
- Veehouderij**
 - 30 Aandacht voor preventiezorg parasieten bij leghennen
- Ondernemen**
 - 35 Kippenkweker wordt topondernemer
- Regio**
 - 36 Agenda
 - 40 Nieuws uit de provincies
- Paard&sport**
 - 38 Linde Van Boxstael wint KBC Gouden Teugel Eventing
- Boer in de kijker**
 - 48 Emelie Laeremans

© COVERFOTO: MARCO MERTENS

Griet stopt met het tuinbouwbedrijf

De Ferm-katern handelt over kiezen voor verandering. Griet Leroy en haar man Dirk besloten om hun bedrijf na meer dan 35 jaar stop te zetten.

Bodemleven (her)ontdekken

Bodemleven is een essentieel onderdeel van bodemkwaliteit, maar wordt vandaag de dag vaak over het hoofd gezien. Wat houdt een goed bodemleven juist in en hoe kan je hier naartoe werken?

Bewaartechnieken

Tijdens de viering van 25 jaar VCBT schetste professor Bart Nicolai een beeld van de te verwachten technische evolutie op het gebied van bewaring.

18

“Ieder mens heeft nood aan stilvallen, al is het maar even.”

Jos Daems, algemeen proost Boerenbond & Landelijke Gilden ▶ P. 34

“De natuurherstelwet is geen ver-van-mijn-bedshow.”

Er staat veel op het spel

Ik weet het, als Vlaamse land- en tuinbouwer zijn er vandaag wel 1001 zaken om je zorgen over te maken. Een Europees wetsvoorstel dat nog niet eens is aangenomen en waarvan de impact hoogst onduidelijk is, blijft voor veel van onze leden dan ook een ver-van-mijn-bedshow. En dat begrijp ik. Maar spijtig genoeg is het noodzakelijk dat onze beleidsmakers, maar ook onze boeren, ten volle begrijpen wat er vandaag op het spel staat.

In 1992 besloot Europa dat onze natuur in goede staat van instandhouding moest worden gebracht. Een mooie doelstelling, maar met onduidelijke gevolgen voor de lidstaten. Dit jaar werd die impact pas echt zichtbaar, toen de stikstofcrisis de toekomst van niet enkel onze Vlaamse voedselproductie maar van de hele economie onder druk zette. Een direct gevolg van een 30 jaar oude Europese wetgeving die indertijd zonder veel zorgvuldigheid of realiteitszin werd ingevoerd.

Vandaag dreigt Europa opnieuw dezelfde fout te maken, maar met mogelijk nog grotere gevolgen.

De natuurherstelwet die wordt voorgesteld wil immers extra open ruimte onder natuurbeheer brengen en biodiversiteitsdoelen stellen die ervoor kunnen zorgen dat Vlaamse ondernemers de kans op het krijgen van een vergunning nog verder zien slinken. Bovendien zou de impact in Vlaanderen veel groter zijn dan in onze buurlanden, aangezien we hier met een ruimtebeslag van 33% zitten, terwijl dit in Europa gemiddeld maar 5% is.

Als Boerenbond zijn we al geruime tijd bezig met het luid laten klinken van de noden van onze landbouwers in dit verhaal. En die stem wordt gehoord. Zo nam de Vlaamse regering al een duidelijk standpunt in, sprak premier De Croo al zijn voorbehoud uit voor deze natuurherstelwet en heeft ook de landbouwcommissie van het Europees Parlement het voorstel met een ruime meerderheid verworpen. Maar we zijn er nog niet. Daarom werd het Luxemburgplein in Brussel op 1 juni omgetoverd tot een landbouwlandschap waarin we samen met Copa-Cogeca de Europese Parlementsleden vroegen om hun steun aan land- en tuinbouwers in de verf te zetten en tegen het voorstel te stemmen.

Als deze natuurherstelwet erdoor komt, is dat een duidelijk signaal van Europa dat land- en tuinbouw niet meer in het Europese plaatje past. En dat moeten we te allen tijden vermijden. Zowel het Europees Parlement als de Europese Raad moeten nog een definitief standpunt innemen in dit verhaal. Ik spreek dan ook elk Europees Parlements lid aan op zijn verantwoordelijkheid: veeg deze natuurherstelwet van tafel als je niet mee verantwoordelijk wil zijn voor een gitzwarte pagina in de geschiedenis van Europa. ■

voorzitter@boerenbond.be

Nieuw Strategisch Plan Bio 2023-2027

Sleutel voor meer bio ligt bij de consument

Dit voorjaar stelde minister Brouns het nieuwe Strategisch Plan Bio voor. Een plan dat de strategie voor de biologische sector uitstippelt in de periode 2023-2027. Het plan geeft invulling aan de biodoelstelling van de Europese Farm to Fork-strategie. Concreet worden er vijf keer 5% groeiambities voorgesteld op maat van de Vlaamse biosector. Deze keer wordt heel bewust de kaart van de vraagzijde getrokken. Het is essentieel om de bioconsumptie te laten groeien, om de biologische productie een stevige houvast te geven. Op 1 en 2 juni worden twee initiatieven opgezet om de Bioweek nieuw leven in te blazen.

Liesbet Corthout

Boerenbond is van in het begin nauw betrokken geweest bij de inhoudelijke voorbereiding van het Strategisch Plan Bio. Ignace Deroo, consulent Biologische land- en tuinbouw, legt uit: “We hebben meerdere

bevestigingen gedaan tijdens de vergadering van de werkgroep Bio en stelden nota's op die input leverden aan de overheid. Ook namen we deel aan de voorbereidende workshops en expertenvergaderingen. In het voorjaar

van 2022 hebben we dan samen met BioForum en ABS een voorstel uitgewerkt en voorgelegd aan de bevoegde minister: ‘Vlaamse biosector gaat voor Europese Farm to Fork-ambities met vijf doelstellingen op maat’. Het zijn die vijf doelstellingen die weerhouden zijn in het nieuwe Strategisch Plan Bio, omschreven als 5 x 5% ambities op maat.

Streefcijfers voor 2027

Concreet streeft Vlaanderen naar volgende vijf doelstellingen. Het areaal onder biologische productie neemt toe tot 30.000 ha tegen eind 2027, wat neerkomt op 5% landbouwareaal. De omzetwaarde van de dierlijke bioproductie groeit naar 5% van de omzet- ▶

waarde van de gezamenlijke dierlijke productie. Zuivel is hierbij inbegrepen. Minstens 5% van de landbouwbedrijven zijn biobedrijven tegen eind 2027. Het volume van de bioconsumptie groeit tot 5% van de totale consumptie tegen eind 2027. Bio zal dan ook 5% uitmaken van de overheids catering.

Zes strategische doelstellingen

Om die streefcijfers te behalen, werden zes strategische doelstellingen bepaald. Een eerste is de stijgende vraag. Die vraag vormt een krachtige motor voor de hele bioketen. Enkel een groei aan de vraagzijde kan ervoor zorgen dat een duurzame groei van heel de sector wordt verwezenlijkt, en dat met faire prijzen voor de biolandbouwer en een toename aan de productiezijde. Want ook meer bio in de landbouwpraktijk is een strategische doelstelling. Een verdere optimalisering van de bioketen staat eveneens op het programma. Met name wordt er gewerkt naar een goed georganiseerde bioketen, die zorgt voor een kwalitatief, lokaal bio-aanbod met faire handelsrelaties tussen alle schakels in de keten.

Blijven investeren in onderzoek en kennis is een volgende strategische doelstelling. Alle schakels in de keten moeten voldoende kennis hebben van de biologische productiemethode en zullen daarbij gesteund worden vanuit onderzoek, onderwijs en voorlichting. De biologische productie moet ook koploper blijven in duurzaamheid ... en drijvende kracht in het sluiten van kringlopen, dierenwelzijn, duurzame gewasbescherming, biodiversiteit, milieuzorg, consumentenbenadering en innovatie. De ondersteunende wetgeving vormt de zesde strategische doelstelling: een wetgeving die een robuust kader biedt voor de biologische productie.

Het is duidelijk dat voor dit plan het stimuleren van de vraag naar biologische producten het uitgangspunt is. De biologische productie kan enkel groeien als dit ook in balans is met de vraag van de consument naar bioproducten. Een toenemende consumptie van die producten vormt een stimulans voor de hele bioketen om zich verder te organiseren. Een toenemende vraag zal ook de diversificatie van bioproducten

ten goede komen, en dat heeft dan weer een versterkend effect op de vraag. "De zes strategische doelstellingen sluiten volledig aan op de input die we zelf gegeven hebben en ze vertalen dus ook wat wij wilden zien in dit nieuwe plan", aldus Ignace Deroo. "Daarenboven zijn ze breed opgesteld, waardoor we op alle belangrijke aspecten kunnen inspelen om tot een goede, verdere ontwikkeling te komen van de bio-sector in Vlaanderen."

Er is continu contact met de wetgevende overheden om knelpunten voor de sector aan te kaarten.

Wat is er nieuw?

Niet alles is nieuw. Een aantal elementen uit het vorige Strategisch Plan Bio worden in de nieuwe versie overgenomen. Maar we zien ook enkele nieuwigheden. Opvallend is het aandeel van 5% bio in de overheids catering. Het plan heeft tot doel om overheidsinstellingen en grootkeukens te inspireren, informeren, ondersteunen en stimuleren om een voortrekkersrol op te nemen in het aanbieden van bioproducten. Ervaring uit andere EU-lidstaten leert dat de overheid een initiator kan zijn voor een stijgende vraag naar biologische producten. Overheids catering met aandacht voor bioproducten kan voor een hefboomeffect zorgen dat de aankoop en consumptie van bioproducten doet stijgen. Het wordt vanzelfsprekender om deze toe te voegen aan het boodschappenmandje. Deze doelstelling past ook in de Vlaamse voedselstrategie. Die wil met name 'gezonde, duurzame en betaalbare voedingspatronen aanmoedigen via

diverse cateringsettings'. Nog een doelstelling van het Strategisch Plan Bio is dat meer burgers-consumenten weten wat bio betekent. Ook dit past in de focus op de vraagzijde. Daarvoor worden verschillende acties voorzien. Nieuw zijn onder andere het onder de aandacht brengen van bio via de schoolprogramma's schoolmelk en schoolfruit, het aanbieden van een educatief pakket voor basisonderwijs en algemeen secundair onderwijs en de samenwerking met bestaande organisaties richting jeugd versterken, met name via een samenwerking met Plattelandsklassen. Ook het verspreiden van informatie over biologische productie bij voedingsprofessionals staat op het programma. Het gaat dan bijvoorbeeld over koks, diëticisten, voedingsdeskundigen en studenten van voedings- en gezondheidsopleidingen. Zij moeten meer weten over wat bio is, zodat ze er ook in hun gerechten en adviezen rekening mee kunnen houden.

Bioweek in Vlaanderen

Elk jaar op 23 september is er de Europese Organic Day. Die zal voortaan nog meer in de kijker komen te staan. En ook de Bioweek wordt nieuw leven ingeblazen. De Bioweek werd in Vlaanderen al enkele jaren niet meer gehouden, maar in Wallonië is deze week blijven bestaan. Vooral retailers die in het hele land actief zijn, waren vragende partij om ook in Vlaanderen de Bioweek opnieuw te organiseren. Dit jaar zal dat gebeuren op 1 en 2 juni. Specifiek voor het hoger land- en tuinbouwonderwijs zal Voedsel Anders een brede studiedag organiseren over bio en agro-ecologie. Dat samengaan van bio en agro-ecologie is ook een belangrijk uitgangspunt van dit nieuwe Strategisch Plan Bio.

Geld van Europa

Niet onbelangrijk: in het nieuwe gemeenschappelijk landbouwbeleid

(GLB) is er sprake van verhoogde subsidies voor bio. De strategische plannen voor bio en GLB lopen qua timing gelijk. Het GLB voorziet niet enkel meer financiële middelen voor percelengebonden steunmaatregelen voor de biosector. De steunmaatregelen werden ook hertekend, zodat de vroegere problematiek van de dubbele financiering voor de voortzetting vervalt. De financiële ondersteuning voor omschakeling naar bio is verhoogd en ook daarna is er financiële steun mogelijk voor de voortzetting van de biologische productie. De toegangsvoorwaarden voor VLIF-steun voor productieve investeringen zijn aangepast: de knelpunten waar biobedrijven wel eens tegenaan liepen, zijn daarmee grotendeels weggewerkt.

Wat doet Boerenbond?

Boerenbond is op veel vlakken actief in het realiseren van de operationele doelstellingen, en in het aansturen en opvolgen van dit Strategisch Plan Bio. Zo stuurt Boerenbond projecten als Bio zoekt Boer, Clusterproject en Berekend omschakelen aan. Boerenbond is ook actief betrokken bij de uitwerking van het plan via vertegenwoordiging in de stuurgroep en de werkgroep Bio volgt het Strategisch Plan Bio op en geeft hierover advies. Er is ook continu contact met de wetgevende overheden om knelpunten voor de sector aan te kaarten en oplossingen voor te stellen. De consultants van Boerenbond informeren leden over bio en ondersteunen hen als zij willen omschakelen. Via onder andere de VLAM werkt Boerenbond mee aan de promotie voor bio, en via AgroCampus krijgen boeren (in spe) in diverse opleidingen les over biologische landbouw. Verder zijn de consultants van Boerenbond ook via diverse projecten betrokken bij initiatieven die al dan niet rechtstreeks aansluiten op de diverse operationele doelstellingen uit het nieuwe Strategisch Plan Bio. ■

Ignace Deroo

consulent Biologische land- en tuinbouw
ignace.deroo@boerenbond.be

5 x 5%

De Europese Commissie stelde de ambitie voor om tegen 2030 binnen de EU niet minder dan 25% van het land- en tuinbouwareaal onder biologische productie te hebben. De uitgangssituatie van iedere lidstaat is momenteel helemaal verschillend. Oostenrijk heeft deze 25% al bereikt en Vlaanderen staat helemaal achteraan in de rij met slechts 1,6%. Het kan dus niet dat wij alle inspanningen zouden moeten doen en dat Oostenrijk al op zijn lauweren zou kunnen rusten. Daarom hebben wij een alternatief gezocht en gevonden voor de ambitie van 25%. Wij hebben, in overleg met ABS en BioForum, een voorstel geformuleerd van 5 x 5%. Hiermee willen we streven naar een evenwichtige ontwikkeling van de biosector met als speerpunt de groei van de biomarkt. Hierdoor zal er een natuurlijke ontwikkeling van de biologische productie volgen. De laatste drie jaar verkeerde de biosector in woelig water. Begin 2020 was er een bijzonder grote vraag door de coronasituatie. Daarna vlakke de groei wat af en kwam in vrije val in 2022 door de oorlog in Oekraïne. In 2023 zien we dat de markt zich terug stabiliseert en opnieuw een lichte groei vertoont. Net op tijd om de doelstellingen van ons nieuwe Strategisch Plan Bio te realiseren.

Streven naar een evenwichtige ontwikkeling van de biosector.

Europa in 't kort

Ook jongeren trekken volgend jaar naar de Europese stembus.

Europese verkiezingen | Ook jongeren naar de stembus

De volgende Europese verkiezingen vinden in heel Europa plaats van 6 tot 9 juni 2024. In ons land worden verkiezingen traditioneel gehouden op een zondag, dus op zondag 9 juni. Er zullen normaal gesproken tegelijk Vlaamse en federale verkiezingen worden voorzien. Voor Europese verkiezingen is in ons land het stemrecht verlaagd tot 16 jaar. Dus, wie op de dag van de verkiezingen 16 jaar is mag naar de stembus gaan. België is na Oostenrijk en Malta de derde EU-lidstaat die jongeren laat meebeslissen over de samenstelling van het Europees Parlement. Jongeren tussen 16 en 18 jaar krijgen in ons land Europees stemrecht maar hebben geen opkomstplicht. Zij zijn dan ook niet verplicht om zich aan te dienen maar moeten zich tijdig laten registreren wanneer zij willen deelnemen aan de stembusgang. Noteer dat de opkomstplicht voor Europese verkiezingen blijft gelden voor alle andere stemgerechtigde Belgen. De opkomstplicht wordt in Vlaanderen voor het eerst afgeschaft voor de gemeente- en provinciale verkiezingen van 2024. Hoe dan ook krijgen in ons land 280.000 jongeren volgend jaar de gelegenheid hun Europese stem uit te brengen. De eerste jongeren hebben

zich op 9 mei, dag van Europa, in Mechelen onder ruime mediabelangstelling laten registreren. Scholen en jeugdbewegingen zullen daar ongetwijfeld op inspelen en Europa onder de aandacht brengen. Ook politieke partijen zijn al aan de slag gegaan! Het is belangrijk om niet alleen jongeren uit de stad maar ook jongeren op het platteland te mobiliseren, gelet op het belang van Europa voor de toekomst van dat platteland. Hier is een belangrijke taak weggelegd voor de organisatie en in het bijzonder voor KLJ en Groene Kring.

Landbouwmarkten | Hogere oogstverwachtingen

De experts van Copa-Cogeca, de koepel van Europese landbouworganisaties en -coöperaties, verwachten in 2023 hogere Europese opbrengsten voor granen en olie- en eiwithoudende zaden dan vorig jaar, niettegenstaande de droogteproblemen in Zuid-Europa. Denk hierbij aan de gevoelig langere graanuitzaai in Spanje. De graanoogst in de 27 EU-lidstaten wordt vandaag op 277 miljoen (+4,6%) geraamd. Een gelijkaardige positieve trend laten oliehoudende zaden, goed voor 34,1 miljoen ton (+8,2%), en eiwithoudende zaden met 3,9 miljoen ton (+5%) optekenen. Nochtans ligt het EU-graanareaal 3,8%

lager dan vorig jaar. Vooral voor korrelmais worden veel hogere rendementen verwacht. Geen wonder na de droogte van vorig jaar. Spanje kijkt ook dit jaar neer op zwaar negatieve cijfers. Maar die worden elders Europees meer dan goedge maakt. In de Noord-Europa zijn de gewassen zeer goed de winter doorgekomen. Uiteraard zal alles afhangen van de zomer. De prijzen worden aan de meet uitgereikt.

Europese Commissie | Zenuwachtigheid neemt toe

Is de geest uit de fles? Er moeten de komende week een pak nieuwe voorstellen de deur uit in het kader van de Green Deal. De tijd dringt. De Europese Commissie zelf heeft nog anderhalf jaar te gaan, het Europees Parlement geen jaar meer. In juni 2024 vinden Europese verkiezingen plaats. Het is wachten op voorstellen inzake dierenwelzijn. Het voorbereidend werk van EFSA, het Europees Agentschap voor de Voedselveiligheid, laat zien hoe moeilijk het is om de voorstellen ook ernstig te onderbouwen. Het ontbreekt vooralsnog aan enige ernstige impactanalyse die naam waardig. De Europese Commissie is nochtans verplicht om de gevolgen van haar voorstellen in te schatten. Een ander pakket maatregelen ter uitvoering van de Green Deal is uitgesteld tot 5 juli, wellicht om gelijkaardige redenen. Het heeft de naam 'Food & Biodiversity Package' gekregen en zal gaan over de nieuwe genetische veredelings technieken (NGT's), bodemgezondheid en voedselverspilling. De vraag luidt of er ruimte zal zijn voor een eerste sereen debat met de zomervakantie voor de deur. Het gebeurt wel vaker dat gevoelige voorstellen vlak voor het politiek reces worden uitgebracht. ■

Jacques van Outryve,
senior writer

Vakgroepen in beweging

Fruit | Cruciale beslissing over aantal dagen seizoenarbeid

Op het moment dat de sectorvakgroep Fruit vergadert, is er nog steeds geen akkoord van de federale regering over de overeenkomst die de sociale partners afgesloten hebben op 22 december. We zijn bijna vijf maanden verder en de sectorvakgroep dringt erop aan dat de federale overheid eindelijk de deal van eind 2022 overneemt. Cruciaal is dat alle elementen in die overeenkomst een en ondeelbaar zijn, wat wil zeggen dat het totaalpakket moet worden goedgekeurd. Helaas, wat initieel de bedoeling was, zal dit niet meer lukken met terugwerkende kracht vanaf 1 april 2022. Nu moet alles op alles worden gezet zodat deze afspraken kunnen ingaan vanaf 1 juli 2023. Dit is nodig omwille van de rechtszekerheid voor de bedrijven die hun planning voor dit jaar moeten kunnen maken. Maar ook de seizoenwerknemers die naar België komen, willen duidelijkheid in verband met het aantal dagen dat zij dit jaar kunnen werken. De sectorvakgroep Fruit blijft staan achter de overeenkomst die eind december gesloten is binnen het paritair comité. De 100 dagen seizoenarbeid in alle productie-sectoren van de tuinbouw én de 50 dagen in de landbouw (alsook de 100 halve dagen voor de melkveehouderij). De compensatie door de overheid van de optrekking van het loon voor seizoenarbeid tot op het niveau van het ggmmi (gewaarborgd gemiddeld minimum maandinkomen) van 12,11 euro via de niet-doorstorting van de bedrijfsvoorheffing voor de groente- en fruitteelt. Daarnaast is er ook de verlaging van het forfaitair dagloon voor berekening van de sociale bijdragen voor de landbouw, bloemisterij en de fruitteelt en de optrekking van het loon van seizoenarbeid tot het loon van de

eerste categorie van vaste arbeid. Dit laatste onderdeel zal worden uitgevoerd door een cao van de sociale partners als de twee hierboven vermelde beslissingen worden genomen.

Fruit | Maak hergebruik bedrijfsafvalwater vlot mogelijk

Nadat op Europees niveau een verordening is goedgekeurd over het hergebruik van water moet ook de Vlaamse regering invulling geven aan dit Europees kader. Naast het hergebruik van RWZI-water gaat de Vlaamse regering, aanvullend op het Europees kader, ook wetgeving uitwerken voor het hergebruik van bedrijfsafvalwater. Voor fruitbedrijven is het cruciaal dat er geen nieuwe administratieve lasten bijkomen voor het hergebruik van bedrijfsafvalwater. Goede praktijken moeten beloond worden zonder bijkomende administratieve overlast. Logisch, gezien we met voeding werken, dat bedrijfsafvalwater moet voldoen aan bepaalde kwaliteitseisen. Omdat dit constante stromen zijn op onze bedrijven met een lage risicograad, vragen we hiervoor een lagere monitoringsfrequentie.

Fruit | Puntvervuiling aanpakken door vul- en speelplaatsen

De sectorvakgroep Fruit is ambitieus om overblijvende knelpunten op het vlak van puntvervuiling met gewasbeschermingsmiddelen aan te pakken. In eenzelfde adem drukt de sectorvakgroep zijn wens uit om ervoor te zorgen dat er voldoende actieve stoffen beschikbaar blijven om ook in de toekomst efficiënt te kunnen behandelen als dat nodig is in de teelt. Verschillende fruitbedrijven hebben al de investering gedaan in een vul- en speelplaats en dit is ook de toekomst

voor alle andere land- en tuinbouwbedrijven die deze stap nog niet hebben gezet. De sectorvakgroep Fruit besprak het kader waarbinnen we kunnen onderhandelen met de overheid, alsook de tijdslijn waarin we mogen verwachten dat deze investeringen kunnen uitgevoerd worden. Er moet zeker een beleid komen voor de bedrijven die al de investering gedaan hebben in een vul- en speelplaats, dat zij als pioniers niet gestraft worden bij de ontwikkeling van een nieuw kader. De sectorvakgroep Fruit verwacht van de overheid dat dit kader duidelijk is tegen de volgende aankondiging van IPM-wijzigingen. Eens duidelijk is wat de overheid verwacht, vraagt de sectorvakgroep Fruit om hier ruim over te communiceren zodat iedereen weet wat de verwachtingen zijn. ■

Pieter Van Oost, adviseur Plantaardige productie, Studiedienst Boerenbond

www.boerenbond.be/
sectorvakgroepen

De sectorvakgroep dringt erop aan dat de federale overheid eindelijk de deal van eind 2022 rond seizoenarbeid overneemt.

Op de website

www.boerenbond.be/actualiteit

Stikstof in de bodem

In het kader van het Vlaio-LA-project MiNiMax wordt maandelijks de minerale stikstofinhoud bepaald op 36 Vlaamse praktijkpercelen. Op een gebruiksvriendelijke website vind je maandelijks die bodemanalyses voor aardappelen, prei en mais.

Gent zoekt landbouwers

Stad Gent lanceert binnenkort een oproep aan landbouwers om pilootprojecten te starten op gronden van het OCMW. Ze mogen die pachtvrij gebruiken voor stadsgerichte landbouwprojecten of testgrond om bijvoorbeeld nieuwe gewassen te leren kennen.

Steunpunt Korte Keten

De nieuwe regeling in het GLB versoepelt de voorwaarden om VLIF-steun te mogen aanvragen voor korteketenondernemers. Bovendien komen investeringen in de korte keten in aanmerking voor verhoogde VLIF-steun.

Gezocht: kamplacaties

Heel wat jeugdverenigingen zijn nog op zoek naar een plaats voor hun zomerkamp. Ook hierbij kunnen landbouwers helpen. ■

Lieven Vancoillie

't Leenhof was de eerste locatie van #BOOST, waar kinderen op een educatieve manier leerden hoe de vork in de Vlaamse landbouw aan de steel zit.

Eerste editie #BOOST lokt 220 kinderen naar 't Leenhof

EVENEMENT Rondleidingen op het melkvee- en geitenbedrijf en in het verwerkingslokaal, workshops over fruit persen en proeven, smoothies maken, geiten drijven, koeien melken, een estafette-boerderijspel en heel veel speelplezier.

Op 't Leenhof in Zele kregen leerlingen uit het vijfde en zesde leerjaar de kans om zelf uitgebreid op ontdekking te gaan. #BOOST (Boerderij op stelten) is een gloednieuw evenement van Boerenbond en Plattelandsklassen. "Door een kijkje te nemen achter de schermen van een modern landbouwbedrijf ontdekken kinderen hoe de vork precies in de steel zit", zegt Peter De Donder, coördinator van Plattelandsklassen.

Mix van leren, beleven en proeven

"Hoewel het wat bewolkt en winderig was in de ochtend zagen we alleen maar blije kinderen. Voor ons was zo'n try-out ideaal om zien waar eventueel nog praktisch wat kan worden bijgestuurd. Maar je merkte aan de gezichten van de kinderen dat ze het bijzonder leuk vonden. En daarvoor doen we het uiteraard." Kinderen kregen er letterlijk een 'landbouwboost'. "#BOOST is het nieuwe event waarop we kinderen met een mix

van leren, beleven en proeven, kennis willen laten maken met de land- en tuinbouwsector. Door hen op een educatieve en speelse manier onder te dompelen in het landbouwleven, willen we alle facetten van landbouw tonen", zegt Peter De Donder.

Lokaal en lekker voedsel

"We zien dat er nog heel wat misvattingen bestaan over landbouwers en hoe ons voedsel wordt geproduceerd", vult Boerenbondvoorzitter Lode Ceyskens aan. "Door kinderen een blik te geven achter de schermen van land- en tuinbouw willen we daar graag verandering in brengen. Zo komen ze te weten hoe de vork in de steel zit en hoe boeren zich dag en nacht inzetten voor ons lokaal en lekker voedsel."

De boerderij van Marc en Reinhilde, David en Bo Maesschalck-Van de Vondel, beter bekend als melkvee- en geitenbedrijf (met verwerking) 't Leenhof in Zele, was de uitgelezen plek om kinderen met de landbouw kennis te laten maken. Vanaf 9 uur werden ruim 200 kinderen uit het vijfde en zesde leerjaar uit de basisscholen van Zele verwelkomd. ■

Patrick Dieleman en Lieven Vancoillie

Natuurherstelwet: terug naar tekentafel!

NATUUR In heel wat Europese lidstaten groeit de tegenstand tegen het huidige voorstel van natuurherstelwet. De meerderheid van de leden van de EU-landbouwcommissie verwerpt de natuurherstelwet en bij ons liet premier Alexander De Croo weten dat hij graag zou zien dat de pauzeknop wordt ingedrukt. Het zijn stuk voor stuk sterke signalen dat de natuurherstelwet dringend weer naar de tekentafel moet. Die visie deelt ook Boerenbond.

Te veel blinde vlekken

EU-parlementslid Hilde Vautmans (Renew Europe, Open Vld): "Er zijn te veel blinde vlekken en onzekerheden voor onze boeren. De Commissie moet dringend werk maken van een impactanalyse van het gecumuleerd effect van de verschillende wetgevingen die aan een sneltempo op onze boeren afkomen: de natuurherstelwet, het duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen, de richtlijn industriële emissies, dierenwelzijn. We moeten duidelijk weten wat dit betekent voor onze landbouw, industrie en economie." Die mening deelt ook Tom Vandenkendelaere (EVP, cd&v): "Vlaanderen kan men niet vergelijken met uitge-

streckte gebieden zoals in Spanje of Polen, en toch zouden de regels van de Europese natuurherstelwet zoals ze nu op tafel ligt voor iedereen gelijk zijn. In tijden waar boeren iedere cent moeten omdraaien, uitleggen dat Europese wetgeving 10% van hun landbouwgrond uit conventionele productie haalt, gaat voor mij te ver. Met de stikstofcrisis vers in het geheugen, is het voor mij heel helder dat juridisch bindende targets voor nog meer natuurherstel de ondernemingszekerheid van de Vlaamse landbouw op de helling zet." Ook de koepelorganisaties Copa en Cogeca verwelkomen de verwerping door de meerderheid van de leden van de EU-landbouwcommissie. "Met de ontwikkeling van het voorstel voor de natuurherstelwet hebben we met ontzetting toegekeken hoe het voorstel in zijn geheel alsmat verder verwijderd raakte van rationaliteit en realiteit op het terrein."

Duidelijke inzet van boeren

"In de toekomst moet de Milieucommissie rekening houden met de boodschappen van de landbouwcommissie. Een goede natuurherstelwet kan niet

worden ontworpen zonder de duidelijke inzet van boeren. In plaats van dreigementen en achterdeurdeals zou de Europese Commissie beter in staat zijn om terug te gaan naar de tekentafel en eindelijk realistisch en rationeel te zijn."

In navolging van Vlaams minister van Energie Zuhal Demir pleit ook premier Alexander De Croo ervoor om de 'pauzeknop' in te drukken. "Op een bepaald moment moet je een keuze maken. Is het nu het moment om alles tezelfdertijd te doen", vroeg de premier zich af in *Terzake*. De premier benadrukte dat het belangrijk is om 'de kar niet te overladden' door naast de doelstellingen over de CO₂-uitstoot ook de normen over stikstof, natuurherstel en biodiversiteit aan te scherpen. ■

Lieven Vancoillie

Podcast over de Green Deal

De derde aflevering van onze nieuwe podcast agroEUconnect gaat onder meer over de Green Deal en de EU-natuurherstelwet. Senior writer Jacques Van Outryve gaat in gesprek met Pieter Verhelst, lid van het Hoofdbestuur van Boerenbond, en Giel Boey, adviseur Internationaal beleid bij onze Studiedienst.

 www.boerenbond.be/podcast

In heel wat Europese lidstaten groeit de tegenstand tegen het huidige voorstel van natuurherstelwet.

© SHUTTERSTOCK.COM

Vraag voor Chris Botterman

Hoofd Sociale Zaken Boerenbond

Bestaat de proeftermijn nog?

Er bestaat in ons land een eengemaakte opzeggingsregeling voor arbeiders en bedienden sinds 1 januari 2014. Op het vlak van de beëindiging van een arbeidsovereenkomst is er geen onderscheid meer tussen arbeiders en bedienden. Dit is het zogenaamde eenheidsstatuut. Door die aangepaste regeling werd ook de proefperiode afgeschaft. Maar later werd in de eerste maanden van het arbeidscontract terug een inkorting van de opzegtermijn voorzien. We geven een voorbeeld in het kaderstukje.

Wanneer men op dit ogenblik een arbeidsovereenkomst wil beëindigen, moet er een onderscheid gemaakt worden tussen twee periodes: **voor prestaties tot en met eind 2013** blijven de oude regels inzake de opzeg behouden. Dit is zeer belangrijk! Op die manier kan ervoor gezorgd worden dat er voor de werkgevers geen meerkost is voor het verleden. Een werkgever die in 2023 een werknemer (die tot eind 2013 arbeider was) ontslaat, zal voor de periode van activiteit tot en met 31 december 2013 alleen rekening moeten houden met de opzegtermijnen die opgenomen zijn in cao 75.

Voor de **prestaties vanaf 1 januari 2014** is de opbouw van de ontslagbescherming identiek voor alle werknemers, dus zonder onderscheid tussen ex-arbeiders en ex-bedienden. Deze opzegtermijnen zijn hoger dan deze die opgenomen zijn in cao 75. Het is belangrijk aan te halen dat er alleen meerkosten zijn voor de periode vanaf 1 januari 2014. Immers, voor alle werknemers wordt op 1 januari 2014 de anciënniteit op 0 geplaatst en de extra kosten ontstaan geleidelijk.

Voor arbeiders is er ook een bijkomende bescherming voorzien voor de periode dat zij gewerkt hebben voor 1 januari 2014: er wordt een **ontslagcompensatievergoeding** (OCV) betaald zodat zij voor hun totale anciënniteit (oud en nieuw) een ontslagvergoeding zouden kunnen genieten alsof zij hun hele contract onder de nieuwe rege-

ling zouden gewerkt hebben. Deze OCV wordt niet door de werkgever betaald maar door de uitbetalingsinstellingen van de werkloosheid. Het is een nettovergoeding die niet belast wordt (zie voorbeeld verder).

Herinvoering van de proefperiode

In het Zomerakkoord van 2017 is een correctie doorgevoerd. Gedurende de eerste vijf maanden van de arbeidsovereenkomst wordt de opzeg progressief verhoogd maar aan een lager ritme. Op die manier wordt er de facto opnieuw een proefperiode ingevoerd. In het begin van een contract zien de opzegtermijnen er als volgt uit:

- 1 maand: 1 week;
- 2 maanden: 1 week;
- 3 maanden: 1 week;
- 4 maanden: 3 weken;
- 5 maanden: 4 weken;
- 6 maanden: 5 weken.

Voorbeeld van een opzeg

Een arbeider heeft op 31 december 2013 achttien jaar gewerkt als arbeider. Voor deze periode geldt cao 75: 12 weken opzeg. Hij wordt ontslagen op 1 juni 2023. Hij heeft dus negen jaar gewerkt sinds 1 januari 2014: 30 weken opzeg. De werkgever moet dus 12 + 30 weken opzeg respecteren = 42 weken. Aan de werknemer wordt een aanvullende bescherming toegekend van 69 weken (dit is de opzeg na 27 jaar) - 42 weken (die de werkgever betaalt) = 27 weken OCV die betaald wordt via de RVA.

Via www.boerenbond.be/vraaghetaanChris beantwoordt Chris Botterman in korte filmpjes nog andere vragen omtrent sociale zaken.

VERZEKER JE AARDAPPELOPBRENGST

MEER VERMARKTBARE GROTERE KNOLLEN
UNIFORMERE MAATSORTERING
EEN MEERWAARDE ONDER ALLE OMSTANDIGHEDEN

IN MEER
DAN 450 PROEVEN
OVER HEEL EUROPA
GETEST

 Quantis™

 syngenta®

Syngenta NV, Technologiepark 30, B-9052 Zwijnaarde.
Tel 09 210 17 60, www.syngenta.be

Gebruik gewasbeschermingsmiddelen veilig. Lees vóór gebruik eerst het etiket en de productinformatie. Alle informatie in deze uitgave is uitsluitend bedoeld als algemeen advies en de gebruiker dient ze te gebruiken overeenkomstig zijn eigen kennis en ervaring met de plaatselijke omstandigheden. Syngenta aanvaardt geen aansprakelijkheid met betrekking tot de informatie in deze publicatie.

©/™ Registered Trademark of a Syngenta Group Company.

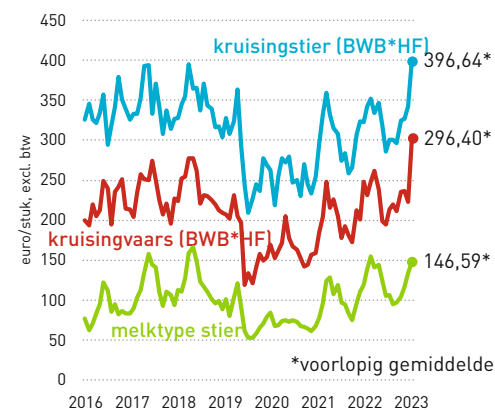
Rundvee | Prijzen blijven op niveau

De prijzen van zwartbontkalveren blijven vrij stabiel op een goed niveau. Ze schommelen rond 125 à 140 euro. De prijzen van kruisingstierkalveren schommelen rond 300 à 350 euro, met uitschieters voor de betere kalveren. De kruisingvaarzen halen 220 à 250 euro, met uitschieters naar boven voor de goedgevormde

kruisingvaarzen. De prijzen van dikbilkalveren gaan van 850 euro tot 950 euro voor de betere kalveren. De prijzen van dikbilstieren evolueren positief. Ze variëren rond 3,80 tot 3,95 euro/kg levend of 6,30 tot 6,35 euro/kg geslacht. Betere stieren gaan richting 6,40 à 6,45 euro/kg geslacht. De prijzen

Prijzen nuchtere kalveren Boerenbond

van dikbilkoelien blijven op peil. Ze schommelen rond 3,95 à 4,10 euro/kg levend of tot 6,25 à 6,35 euro/kg geslacht, met uitschieters naar boven toe voor de betere koelien of die onder specifieke labels. De prijzen van reforme melkkoelien blijven eveneens op niveau. De prijs voor een P2-type reforme melkoe schommelt rond 3,27 euro/kg geslacht, die voor een O3-type melkoe zit op 4,17 euro/kg geslacht. De zwaardere koelien (U-types) schommelen rond 4,95 euro/kg. ■

Aardappelen | Prijzen stijgen fel door

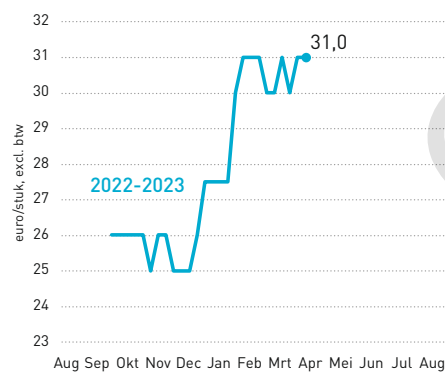
Zowel op de fysieke aardappelmarkt als op de aardappeltermijnmarkt stegen de noteringen de voorbije weken flink door. Dit komt sowieso door het late voorjaar, waardoor het lopende afzetseizoen aanzienlijk verlaat is. De aardappelen in Noordwest-Europa zijn de laatste tien tot vijftien jaar niet meer zo laat in het seizoen gepoot. Tevens wordt de opbrengstverwachting naar beneden bijgesteld vanwege het verlaten van het pootmoment. De grootste prijsstijging komt voor rekening van de reguliere frietrassen zoals Fontane en Bintje. PCA raamde de totale Belgische aardappelvoorraad begin april op 1,73 miljoen ton. Deze voorraad is respectievelijk 8% en 5% hoger in vergelijking met april 2022 en het vijfjarig gemiddelde.

Voor de voorraad vrije aardappelen ligt een stuk lager: 17% van de huidige voorraad is vrij. Hier tegenover staat dat de Belgische verwerkende industrie steeds meer aardappelen nodig heeft:

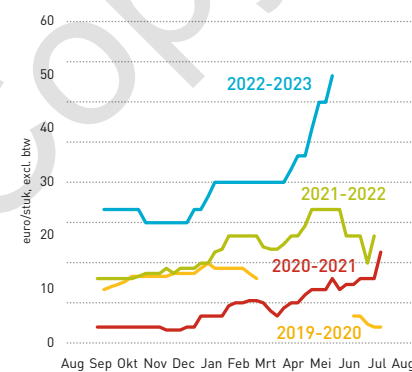
in 2022 werd maar liefst 6,2 miljoen ton aardappelen verwerkt (+18% tegenover 2019). Terwijl de totale productie bij oogst groter was in Vlaanderen (54% van totale productie), is de

voorraad begin april het grootst in Wallonië (59%). In Vlaanderen liggen wel meer vrije aardappelen in de loods. De prijs voor Fontane en Challenger bedraagt meestal 50 euro/100 kg (bron: PCA). Er heerst een zeer vaste marktstemming. Er zijn zeer weinig vrije aardappelen. Bovendien willen telers eerst hun contracten afleveren of zijn ze momenteel druk bezig op het veld. Voor andere rassen en andere bestemmingen (verse friet, export) worden hogere prijzen betaald. Voor Bintje is er geen notering bij gebrek aan transacties (bron: PCA). De gepondereerde prijs voor vroege handgeraapte aardappelen op de REO Veiling bedroeg op maandag 22 mei 137 cent per kg. Er werd 8 ton aangevoerd. ■

Belgapom - Innovator

PCA - Fontane (maximumprijs)

Kalveren NUKA: stijgend

Ciney - Zwartwit - Max.
Ciney - Witblauw - Gewoon
Ciney - Stieren - Witblauw - Dikbil

Koelien slachtvee: stationair

Ciney - Dikbil

Koelien geslacht: dalend

Dept.LV - Cat. D - S2

Stieren mager: stationair

Ciney - Dikbil - 320-370 kg

Stieren slachtvee: stationair

Ciney - Dikbil

Stieren geslacht: stijgend

Dept.LV - Jonge - Cat. A - S2

Biggen: stationair

Danis - 23 kg
Vlaamse Biggenprijs - 25 kg

Varkens geslacht: stijgend

Danish Crown (DK) - Vleesvarkens
Tönnies (D) - Vleesvarkens
Vion (NL) - 56% vlees - type A
Belgian Pork Group - Vleesvarkens

Slachtpluimvee: stationair

ABC - Braadkippen
Deinze - Soepkippen - Extra zware
Deinze - Braadkippen

Verrijktekooi-eieren: dalend

Kruisem - Aan producent - Witte - (3) 62,5 g
Kruisem - Aan producent - Bruine - (3) 62,5 g
Kruisem - Handel - Witte - L
Kruisem - Handel - Bruine - L

Scharreleieren: dalend

Kruisem - Aan producent - Witte - (3) 62,5 g
Kruisem - Aan producent - Bruine - (3) 62,5 g

Boter: stijgend

BCZ - Melkerijboter

Melkpoeder: stijgend

BCZ - Mageremelkpoeder

Bewaaraardappelen: stijgend

PCA - Fontane

Mais: dalend

Synagra - Belgische mais gecertificeerd

Stro: stationair

Lokeren - Tarwestro

Tarwe: dalend

Synagra - Standaardtarwe gecertificeerd

Gerst: dalend

Synagra - Wintergerst gecertificeerd

DATUM	NOTERING	VERSCHIL	Notering uitgedrukt exclusief btw, tenzij anders vermeld
19 mei	100	=	€/stuk
19 mei	150-350	=	€/stuk
19 mei	700-875	+25	€/stuk
19 mei	3,80-4,20	=	€/kg lev. gew.
15 mei	637,04	-3,92	€/100 kg koud karkasgew.
19 mei	1575-1750	=	€/stuk
19 mei	4,00-4,30	=	€/kg lev. gew.
15 mei	630,39	+1,06	€/100 kg koud karkasgew.
22 mei	74,0	=	€/stuk
22 mei	74,0	=	€/stuk
29 mei	1,852	=	€/kg gesl. gew.
25 mei	2,38	+0,05	€/kg gesl. gew.
22 mei	2,38	=	€/kg gesl. gew., incl. btw en aanvoer
29 mei	2,310	+0,050	€/kg gesl. gew.
29 mei	1,25	=	€/kg lev. gew., incl. Belplume
24 mei	0,62-0,64	-0,03	€/kg lev. gew.
24 mei	1,27-1,29	=	€/kg lev. gew., incl. Belplume
23 mei	12,38	-0,42	€/100 stuks, excl. toesl.
23 mei	12,93	-0,42	€/100 stuks, excl. toesl.
23 mei	14,57	-0,45	€/100 stuks, excl. toesl.
23 mei	15,12	-0,45	€/100 stuks, excl. toesl.
23 mei	14,47	-0,14	€/100 stuks, excl. toesl.
23 mei	15,16	-0,16	€/100 stuks, excl. toesl.
15 mei	475,70	+4,27	€/100 kg
15 mei	253,29	+0,94	€/100 kg
23 mei	50,00-50,00	+5,00	€/100 kg
25 mei	205,00	-0,50	€/ton
24 mei	115,00	=	€/ton
25 mei	185,00	-4,00	€/ton
25 mei	185,50	-4,00	€/ton

Het bodemleven (her)ontdekken

Profielstaalname op een perceel blijvend grasland op 6 april. Naast een goede beworteling werd ook de aanwezigheid van regenwormen vrijwel meteen duidelijk.

Een goede opbrengst en kwaliteit van je gewassen hangt nauw samen met de kwaliteit van je landbouwgrond. Bodemleven is een essentieel onderdeel van bodemkwaliteit, maar wordt vandaag de dag vaak over het hoofd gezien. Wat houdt een goed bodemleven juist in en hoe kan je hier naar toe werken?

Marijke Gijbels (Proef- en Vormingscentrum voor de Landbouw) en **Sofie Thijs** (Centrum voor Milieukunde, UHasselt)

Bodemanalyses reiken meestal niet verder dan de fysische en chemische parameters, waaronder het organischestofgehalte en de pH, maar missen de bodemmicrobiologie. Het bodemleven is echter cruciaal voor de omzetting van organische naar minerale nutriënten, het beter beschikbaar maken van voedingsstoffen voor planten, droogteresistentie en ziekteverdraagzaamheid. Met het Leaderproject '(Her)ontdekken van het bodemleven' proberen we een licht te werpen op de bodemmicrobiologie, -bacteriën en -schimmels.

Bodemkwaliteit of -vruchtbaarheid

De opbrengst en kwaliteit van landbouwgewassen wordt bepaald door verschillende factoren. Voor een optimale groei heeft iedere plant voldoende water, zuurstof en voedingsstoffen nodig. Een 'goede' bodem garandeert dat deze drie benodigdheden op tijd en in de juiste hoeveelheid aan de plant bezorgd worden. Verder wordt een 'goede' bodem gekenmerkt door een goede doorworteling, erodeert hij nauwelijks en heeft hij voldoende draagkracht om met machines bereiden te worden.

Bodemkwaliteit of -vruchtbaarheid omvat dus alle chemische, fysische en biologische bodemeigenschappen die nodig zijn voor de groei van planten. De chemische bodemvruchtbaarheid heeft

vooral betrekking op de beschikbaarheid van voedingsstoffen voor de plant. Enkel voedingsstoffen opgelost in de juiste vorm zijn opneembaar voor planten. De fysische bodemvruchtbaarheid omvat de structurele eigenschappen. Plantenwortels kunnen enkel vocht en voedingsstoffen opnemen mits een goede bodemstructuur. De textuur is, samen met het gehalte aan organische stof, belangrijk voor het vochthoudend vermogen, alsook voor de kans op verdichting, erosie, verslemping en uitspoeling van nutriënten. De biologische bodemvruchtbaarheid omvat de rol van de levende organismen in de bodem. Het bodemleven is namelijk zeer divers en is opgebouwd uit microflora zoals bacteriën en schimmels, mesofauna zoals aaltjes, mijten en springstaarten en macrofauna zoals wormen, spinnen en duizendpoten. Al deze organismen zijn betrokken bij de nutriëntenkringloop, structuurvorming en ziekteverdraging van de bodem.

Bodemleven

Het aantal en de diversiteit aan soorten bodemorganismen is enorm. In een lepeltje grond zitten meer levende micro-organismen dan dat er mensen op aarde rondlopen. Maar wat houdt bodemleven juist in en wat maakt bodemleven zo belangrijk?

De bodem kan gezien worden als een complex levend systeem van 'eten en gegeten' worden, het bodemvoedselweb. Zo zijn bacteriën en schimmels belangrijk voor het afbreken van organisch materiaal en het omzetten ervan in voedingsstoffen die planten kunnen opnemen. Protozoa en nematoden eten deze bacteriën en schimmels en vor-

Het bodemleven is sterk afhankelijk van het watergehalte dat in de bodem werd gevonden.

men op hun beurt weer voedsel voor andere organismen zoals mijten en wormen. Wormen en mijten helpen bij het verbeteren van de bodemstructuur en stimuleren de plantengroei door organisch materiaal te verwerken en lucht en water door de bodem te laten circuleren.

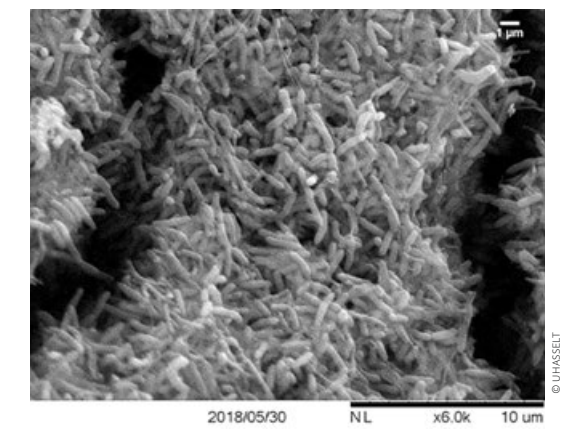
Het bodemvoedselweb is dus van groot belang voor de gezondheid van de bodem en de gewasgroei. Een gezond bodemvoedselweb zorgt voor een goede structuur en luchtigheid van de bodem, een goede afwatering en de opslag van water en voedingsstoffen. Door het stimuleren van het bodemvoedselweb kan de bodemvruchtbaarheid verbeterd worden en kan bodemgezondheid op lange termijn worden verzekerd.

Wat leert het project?

Met zekerheid kan gesteld worden dat de intensivering van de landbouw een negatief effect heeft op het bodemleven. Er wordt verwacht dat met maatregelen zoals het gebruik van organische mest in plaats van kunstmest, het gebruik van vanggewassen, een reductie in het aantal (kerende) grondbewerkingen en het doorbreken van monocultuur de kwaliteit van de bodem te verbeteren. De impact van dergelijke maatregelen op het bodemleven is echter nog niet volledig gekend.

Het Leaderproject '(Her)ontdekken van het bodemleven', uitgevoerd door het Proef- en Vormingscentrum voor de Landbouw in Bocholt, focust zich op het bodemleven in Noord-Limburgse zandbodems. In 2022 werden acht maispercelen in monocultuur, met voorafgaand een snede gras, vergeleken met tien teeltrotatiepercelen (opgedeeld in vijf gras- en vijf gras-klaverpercelen). Uit de eerste resultaten blijkt dat blijvendgraslandpercelen het best scoren wat totaal organische koolstof (% TOC) betreft. De teeltrotatieperce-

len daarentegen bevatten het minst totaal organische koolstof (% TOC). Dit kan mogelijk verklaard worden door een nood aan extra bodembewerkingen op akkerbouwgronden in vergelijking met monocultuur mais en blijvendgraslandpercelen. De teeltrotatiepercelen daarentegen scoren wel het beste wanneer gekeken werd naar het bodemleven, meer specifiek naar bacteriën en schimmels. Een rotatie van verschillende gewassen lijkt het bodemleven dus positief te beïnvloeden met name de *arbusculaire mycorrhizas*-schimmels, al is het moeilijk om op één jaar harde conclusies te trekken. Bodemkwaliteit en meer bepaald bodemleven wordt beïnvloed door verschillende factoren. Naast het landgebruik spelen ook de bodemtextuur, -structuur en -temperatuur, pH, organisch materiaal en het vochtgehalte van de bodem een belangrijke rol. Zo bleek uit het project dat het bodemleven sterk afhankelijk was van het gehalte aan water dat teruggevonden werd in de bodem. Er kan dus besloten worden dat het niet zo gemakkelijk is om positieve landbouwpraktijken rechtstreeks te linken aan een goed bodemleven. Momenteel loopt er echter op diverse fronten heel wat onderzoek waardoor deze verbanden in de nabije toekomst hopelijk duidelijker worden. ■

Microscopische foto genomen van een bacteriecultuur.

Hoe zullen bewaar-technieken evolueren?

Op onze website kon je al een kort verslag vinden van de viering van het 25-jarig bestaan van het Vlaams Centrum voor Bewaring van Tuinbouwproducten (VCBT). Dat is een samenwerkingsproject tussen het Verbond van Belgische Tuinbouwcoöperaties (VBT) en de KU Leuven, dat onderzoek doet en advies verleent met betrekking tot naooogsttechnologie. Professor Bart Nicolai, directeur van het VCBT, schetste een beeld van de technische evolutie die de komende jaren te verwachten valt op het gebied van bewaring.

Patrick Dieleman

Uitdagingen

De uitdagingen liggen volgens professor Nicolai bij de aspecten kwaliteit, energie, klimaatverandering, digitalisatie, de Green Deal en het reduceren van voedselverliezen. **Kwaliteit** start al bij het veredelingsproces. "Je moet er de rassen uitkiezen die de consument lekker zal vinden. Zeker bij hardfruit, waar je niet zomaar

van seizoen naar seizoen kan wisselen van ras, is rassenkeuze enorm belangrijk. Een fout in het selectieonderzoek werkt jaren door. Rassenselectie zal daarom nog toenemen aan belang. In samenwerking met pcfruit hebben we een systeem opgezet waarbij het bewaaronderzoek vroeger in het selectieproces aan bod komt. Dit jaar hebben we een tiental rassen in het fase

2-onderzoek." Toen het VCBT in 1997 begon, kwam vanuit het VBT de vraag om iets aan de smaak van tomaten te doen. "Het PCG in Kruishoutem werkte al met een smaakpanel, maar wij hebben daar instrumenteel smaakonderzoek aan toegevoegd. Ondertussen hebben we apparatuur (SIFT-MS) waarmee we in enkele minuten het aroma van vruchten kunnen meten. We hebben dat al met succes ingezet voor tomaat en kijken nu ook naar mogelijkheden voor appel en peer, om de rassenkeuze te ondersteunen." De elektriciteitskost was vorig jaar op een bepaald moment verzevenvoudigd. Voor bewaring is **energie** een belangrijk aspect, zeker voor hardfruit dat tot bijna een jaar wordt bewaard. Om de energiekost te verlagen, moet de bewaring efficiënter worden. "Bij het ontwerpen van koelruimtes gebruiken we

technieken die we hebben geleerd uit de ruimtevaart en de automobielenindustrie, waarbij we luchtdoorstroming en temperatuur in de bewaring simuleren. Bedoeling is de stapeling en de luchtdoorstroming te optimaliseren, zodat we tot een betere temperatuurverdeling en een lager energieverbruik komen. We hebben ook onderzoek en patenten rond dynamisch gecontroleerde bewaar technologie, die werden overgedragen naar Optiflux. We meten met sensoren hoe de vrucht zich voelt. Voelt die zich goed, dan gaan we de zuurstofconcentratie nog verlagen tot die vrucht begint te 'klagen'. Op dat niveau verhogen we de zuurstofconcentratie opnieuw. Het grote voordeel is dat die vrucht bij die lage zuurstofconcentratie nog nauwelijks ademt en ook minder warmte afgeeft. Op die manier kunnen we 10% energie besparen."

Bij het bewaren van fruit dient men de toenemende bewaarkost af te wegen in functie van de evolutie van de marktprijs. "Een onbekende is de evolutie van de kwaliteit van het bewaarde fruit. Met modellen die ons die kwaliteit helpen voorspellen kunnen we bepalen wanneer in de toekomst die kwaliteit minder zal worden dan de minimaal vereiste kwaliteit voor commercialisatie. De teler of de veiling zouden dan kunnen beslissen om die cel wat eerder te openen, omdat de kwaliteit over x aantal maanden toch te laag zal zijn om die partij nog aan een fatsoenlijke prijs te kunnen verkopen. Het goede nieuws is dat die technologie vandaag al te koop is bij Optiflux." Het **klimaat** speelt ook een rol, want de energiekost stijgt naarmate het verschil tussen de bewaar temperatuur en de buitentemperatuur groter wordt. VCBT en pcfruit kweken in de ecotrons (klimaatruimtes) van de universiteit van Hasselt peren in het mogelijke klimaat van de toekomst. "We bekijken onder meer hoe de geooogste vruchten bewaarbaar zijn. Vergelijk het met Conference

geteeld in Italië, die anders is dan de Conference die we hier telen."

Intelligente koelcel

Nicolai, presenteerde zijn idee van de intelligente koelcel van de toekomst. "Die zal uitgerust zijn met allerhande apparatuur die zuurstof, CO₂, ethyleen en aroma meet, en misschien ook wel geurcomponenten die aangeven dat er een of andere schimmel aan het groeien is in de bewaar ruimte. Want door de Green Deal gaan we in de toekomst minder fungiciden kunnen gebruiken. Die informatie komt als input in een model, dat gaat voorspellen hoe die vrucht kwaliteit zal evolueren en ook de luchtsamenstelling in de bewaarcel kan bijsturen. Dit moet de teler uiteindelijk ondersteunen om goede bewaarbeslissingen te nemen. Maar als het dan toch nog fout loopt, zullen er sorteertechnieken nodig zijn om de nog goede vruchten uit te sorteren. De grote uitdaging is er voor vruchten die intern problemen hebben, omdat we het bruin niet aan de buitenzijde zien. We doen bijvoorbeeld al jaren proeven met technieken geba-

seerd op x-stralen. Vijftien jaar geleden moesten we werken met een deeltjesversneller in het zuiden van Frankrijk. Vandaag kan dat al op veel kleinere schaal met een apparaat in ons labo. We denken dat we met de juiste beeldverwerkingstechnieken in de toekomst veel beter gaan kunnen sorteren dan vandaag mogelijk is."

Data terugkoppelen

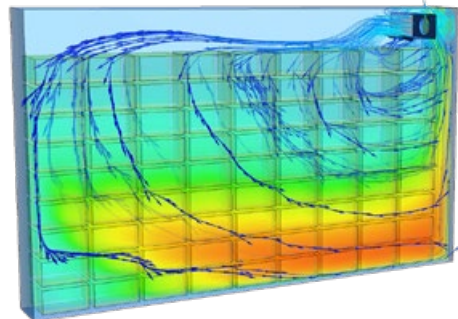
Na de bewaring moet het product verpakt worden. Een van de mogelijkheden is het gebruik van coatings die een antimicrobiële werking hebben of zuurstoftransport naar de vrucht beperken. "Zo realiseren we een lager zuurstofgehalte in de vrucht waardoor we de houdbaarheid kunnen verlengen. Verpakkingen worden ook slimmer, dankzij een chip die bijvoorbeeld aangeeft of de temperatuur wel beneden een bepaald minimum is gebleven. Misschien kunnen we die temperatuur wel op afstand gaan volgen, via een of andere satellietverbinding. Veel van die technologie bestaat vandaag al, maar die moet nog geïmplementeerd geraken, en dat is precies wat het VCBT ►

Directeur Bart Nicolai van VCBT stelde dat veel technologie van de toekomst nu al bestaat. Het komt er alleen nog op aan om die te implementeren.

doet. Verder is er vandaag enorm veel te doen rond precisielandbouw, waarbij men allerlei autonoom werkende machines en drones inzet om allerlei zaken op te meten of manipulaties te doen. Bedoeling is om alleen daar in te grijpen waar het nodig is. Wat men nog niet doet is wat ik circulariteit in de dataverwerking noem. We hebben heel veel data van in boomgaarden en serres. Nadien volgen allerlei tussenstapen van bewaring, transport en commercialisatie. Maar de data die daarbij gegenereerd worden zouden we kunnen terugkoppelen naar de teelt. Dat zou van al onze percelen en serres één groot laboratorium maken. Het is een grote uitdaging om die verbanden te gaan leggen. De techniek die we daarvoor gaan gebruiken zal wellicht artificiële intelligentie zijn (AI). Vandaag hebben wij bij het VCBT en in de onderzoeksgroep die ik leid een team dat daarin gespecialiseerd is en op die manier bijvoorbeeld op basis van radiografiebeelden interne fouten in de vrucht gaat opsporen. De gebruikte technologie: deep learning, is zeker een van de grote uitdagingen voor de toekomst." ■

Een CFD-simulatie van een koelcel. De pijlen geven de luchtstroom weer, de contouren de temperatuurverdeling (rood = warm, blauw = koud).

Artificiële intelligentie tot in de fruitschaal

Een nieuw algoritme uit het Labo voor Naoogstechnologie van de KU Leuven herkent peren met bruin vruchtvlies op een sorteerlijn. "Om het algoritme te trainen heb ik synthetische peren gebruikt", vertelt onderzoeker Astrid Tempelaere. Tempelaere werkt in de onderzoeksgroep van professor Bart Nicolai. Een van de nieuwste realisaties is een algoritme dat peren scant op bruin vruchtvlies. Slimme bewaartechnologie maakt het mogelijk om appels en peren bijna een jaar lang knapperig te houden. Zodra het fruit naar de veiling moet, wordt het zorgvuldig gescreend op interne defecten zoals holtes en bruinrot. Testen op stalen moeten daarover uitsluitsel geven. "Het zorgt vaak voor onnodig voedselverlies", zegt Tempelaere. "Op basis van kleine steekproeven worden soms grote loten fruit afgekeurd, hoewel een deel perfect verkoopbaar kan zijn. Door het fruit automatisch te scannen op de sorteerband, hoef je geen gezonde appel of peer meer te weg te gooien." Maar tijd om appels en peren uitgebreid door te lichten is er niet, zeker niet op een sorteerband. Het team focust op computeralgoritmes om het automatisch te laten gebeuren.

Peren doorgelicht

Met x-stralen krijg je een beeld van de binnenkant van een vrucht. Artificiële intelligentie analyseert de beelden snel en beslist daarna over goed of slecht. Maar om een algoritme te trainen voor zulke taken zijn heel veel data nodig. "Voor mijn onderzoek ben ik met een lading Conferenceperen naar de CT-

scanner van UZ Leuven getrokken", vertelt Astrid Tempelaere. "Op uren waarop geen patiënten werden onderzocht, mocht ik peren scannen in het ziekenhuis. Daarna heb ik ze allemaal doorgesneden om na te gaan welke peren waren aangeast door bruinrot of binnenin holtes hadden. Het leverde veel data op, maar om patronen te herkennen, had het algoritme nog meer voorbeelden nodig. Bovendien is het moeilijk om de overgang aan te duiden tussen gezond vruchtvlies en bruinrot. De biologische variatie is enorm. Daarbij komt dat een CT-scanner te traag en te kostelijk is voor een sorteerlijn op de veiling. Radiografie met x-stralen is sneller en goedkoper, maar dat vergt een sterker algoritme." Daarop heeft Tempelaere een extra trainingsset ontwikkeld voor het algoritme, op basis van synthetische Conferenceperen, zeg maar digitale peren. Eerder deed ze dat ook al voor Braeburn. Afbeeldingen van duizenden peren uit 50 verschillende hoeken werden door het model gejaagd. Dit procedé noemt men *deep learning*. Het resultaat is dat het algoritme nu op basis van een röntgenfoto kan evalueren of een peer gezond is of niet. De foutmarge is bijzonder klein. Tempelaere heeft zich voorlopig toegelegd op appels en peren, maar de methode kan ook worden uitgebreid naar andere soorten groenten en fruit. De eerstvolgende stap is zorgen voor de nieuwste generatie x-stralenmachines in de praktijk, onder meer op de veiling. ■

Bron: KU Leuven

Is je dossierbeheerder weér onbereikbaar?

Nu overstappen, da's meteen een groot verschil.

(Pay)roll smarter, not harder!

Heeft je huidig sociaal secretariaat dagen nodig om jouw dringende vragen te beantwoorden? Of tikt de tijd genadeloos weg wanneer je worstelt met je loon- of personeelsadministratie? Jij en je medewerkers verdienen beter. Vél beter. Ontdek waarom veranderen van sociaal secretariaat écht loont en maak de overstap naar Acerta in 1-2-3. Surf snel naar omdathetloont.be.

omdathetloont.be

acerta

PATRIMONIUM-OVERDRACHT: FAMILIEGELUK VS BEDRIJFSZEKERHEID
ONROEREND GOED OVERDRAGEN

Hoe vind je het ideale evenwicht tussen familiale tevredenheid, bedrijfszekerheid en fiscale optimalisatie?

De partners van het Kenniscentrum Bedrijfsopvolging gaan dieper in op de verschillende mogelijkheden die bestaan om eigendom over te dragen naar de volgende generatie.

WAAR & WANNEER

Welkom vanaf 19u30
 14/06: De Oude Melkerij – Gits
 15/06: 't Veilinghuis – Sint-Truiden
 21/06: Provinciaal Vormingscentrum – Oostmalle
 22/06: Salons Roskam – Merelbeke

INSCHRIJVEN OF MEER INFO?

Deelname is gratis, inschrijven verplicht en kan online op www.kenniscentrumbedrijfsopvolging.be, of neem contact op met Diane Goris op nr 016 28 61 03.

Het Kenniscentrum Bedrijfsopvolging is een initiatief van

Kenniscentrum
BEDRIJFSOPVOLGING
je wissel op de toekomst

Caroline De Meyer kiest voor een andere tak

Van exotische planten naar wijnbouw

Caroline De Meyer (61) en haar man waren zaakvoerder van een sierteeltbedrijf. In 2017 verkochten ze hun onderneming. Samen namen ze een sabbatjaar om na te denken: wat willen we nu doen? Caroline benadrukt dat je als partners allebei je passie kwijt moet kunnen in een nieuwe activiteit. Ze waren immers niet op zoek naar een individuele hobby, maar bekeken hun nieuwe ondernemersdroom zakelijk.

François De Heel

Toevallig kwam tijdens hun verkenning wijnbouw als optie in het vizier. Daar hadden ze beiden zin in. Stap één was: opleiding volgen. “Maar dat volstaat niet”, legt Caroline uit. “Leren doe je vooral in de praktijk. Daarom legden we een proefwijngaard aan. Het eerste jaar deden we alles met de hand. Daarna investeerden we in automatisering.”

Blijven vooruitkijken

“We ondervonden ook welke schaal ons haalbaar leek. Mochten we jonger zijn, dan zouden we voor vijf of tien hectare gaan. Nu beperken we het tot anderhalve hectare. Dat neemt niet weg dat expansie mogelijk is. Je moet blijven vooruitkijken.”

Financiële mogelijkheden

“In de jaren 80 kon je klein starten en geleidelijk groeien. Nu heb je grote investeringen nodig. In mijn optiek is het geen goed idee om het roer om te draaien als je niet over een financiële buffer beschikt. Ik kan me voorstellen dat je daar als dertiger anders naar kijkt. Als je geen toekomst meer ziet in je huidige sector, dan blijft het wellicht mogelijk om met beperkte middelen een nieuwe weg in te slaan.” Hoe dan ook kwamen aan de keuze voor wijnbouw zakelijke overwegingen te pas. Willen we het, is één ding. Kunnen we het, rekening houdend met onze gezondheid

en leeftijd, was een tweede overweging. Drie: kunnen we ons veroorloven om de nodige investeringen te doen én om er vijf jaar lang geen inkomen uit te halen? De eerste fles wijn moet immers nog gebotteld worden.

Keuzes maken

“Niet in het minst was ook een vraag: het geld en de tijd die we erin stoppen, kunnen we dat er terug uithalen?”, voegt Caroline eraan toe. “Dat betekent dat je inschat wat de waarde van je bedrijf op termijn zal zijn. Maar ook dat je nadenkt over te maken keuzes. Wat zijn de kosten en baten van een bepaalde automatisering? Wie is precies je doelgroep? Hoe ga je je product distribueren?”

Risico's durven nemen

“Kortom, je hebt een doordacht businessplan nodig. Je ervaring uit het verleden blijft nuttig, maar je neemt nieuwe risico's en die probeer je in te schatten. Natuurlijk zijn er in ons traject momenten geweest waarop we zeiden: waaraan zijn we in hemelsnaam begonnen? Maar ons zakelijk instinct, onze ervaring en het feit dat we zelfstandigen zijn in hart en nieren, halen de bovenhand. Dit najaar bottelen we 3000 liter wijn. Dan beginnen de degustaties en de verkoop. Op ons domein 'Eekhoek' zullen we er klaar voor zijn.” ■

CAROLINE DE MEYER

Leeftijd: 61

GEZIN

Gehuwd met Luc (64), kinderen: Ilse (41), Sven (37)

OMGEVING

Laarne

HOBBY

“Aan hobby's kom ik niet toe zolang we als wijnbouwbedrijf nog in volle opbouw zijn. Ik ga wel geregeld zwemmen.”

TALENT

Nu en dan stilstaan bij wat je wil en daarover nadenken.

© FRANÇOIS DE HEEL

Het leven betekent keuzes maken

Niet altijd gemakkelijk, zeker niet als je geconfronteerd wordt met het feit dat je het beroep wat je nu uitoefent (en waarvan je dacht dat je dat zou blijven doen tot aan je pensioen) niet langer wil, kan of mag uitoefenen, om welke reden dan ook.

Dat dwingt je om uit je comfortzone, je veilige omgeving te treden. En voor het 'onbekende' zijn we allemaal wel een beetje bang.

Dan kan ook de twijfel toeslaan. Is mijn keuze voor iets nieuws, wel de juiste keuze? Vraag hierbij raad aan experts en mensen in je omgeving die jou steunen.

Maar maak vooral keuzes die goed voelen voor jou, waar jij blij en gelukkig van wordt. Daar heeft uiteindelijk iedereen plezier van.

Liesbet Berger

varkenshoudster en lid van de Nationale Agraraad

Ferm

Griet Leroy stopt met het tuinbouwbedrijf

“Wij beginnen met nieuwe moed aan een nieuw hoofdstuk”

Het besluit nemen om je tuinbouwbedrijf stop te zetten. Griet en Dirk namen het onlangs. In april zetten ze een punt achter hun tuinbouwbedrijf Decru-Leroy, een levenswerk van meer dan 35 jaar. Of ze daar een traan bij laten? “Wij beginnen met nieuwe moed aan een nieuw hoofdstuk in ons leven.”

Nathalie Dirix

In 1986 nam m'n man het bedrijf over van z'n ouders. Het was een serrebedrijf van ongeveer 2000 vierkante meter. Zij teelden tomaten en aardbeien. En in april en mei geraniums en perkplanten die ze aan marktkramers verdeelden. Na de overname is Dirk zich vooral gaan focussen op sierteelt en legde hij zich toe op voorjaars- en najaarsplanten (cyclamen). Met de jaren werden de serres uitgebreid tot 7.000 vierkante meter. Later werden er nog serres in Westrozebeke gekocht. Zo kwamen we aan een totaal van 20.000 vierkante meter. Dirk stond in voor het technische en operationele aspect van onze zaak. In 1993 stapte ik, na ons huwelijk, mee in het bedrijf. Ik nam vooral de administratieve en commerciële taken en het personeelsbeleid op mij. We staken niet alleen veel

energie in het teelttechnische aspect, maar ook in het opbouwen van een klantenbestand. Het bestond uit tuincentra en groothandel die vooral in Gent en het noorden van Frankrijk gevestigd zijn.

Som van onzekerheden zorgde voor een stroomversnelling

De laatste jaren werden we met een paar gigantische uitdagingen geconfronteerd. Denk maar aan de coronacrisis. Plots stonden we daar met een grote stock. We hielden er rekening mee dat we die zouden moeten liquideren. Je beseft dan maar al te goed welke enorme risico's je als ondernemer neemt. Gelukkig viel op een bepaald moment tijdens de coronaperiode de beslissing om de tuincentra vroeger open te laten gaan. Anders was de schade aanzienlijk geweest. ▶

© FOTOS: TONKEN BOUCHER

Daarna kwamen er de energiecrisis en twee forse loonindexeringen. De vraag stelde zich of onze winstmarges nog wel hoog genoeg zouden kunnen blijven. Het inzicht groeide dat we niet meer voor nieuwe investeringen wilden gaan. Eerder waren we al van plan om voor de pensioengerechtigde leeftijd van Dirk te stoppen, maar de som van al de onzekerheden bracht onze beslissing in een stroomversnelling. We willen niet langer wachten om een leven te leiden waarin we de ruimte hebben om de zaken te doen waarvoor we nooit voldoende tijd hadden.

Geen evidente business

Er zijn twee piekperiodes: maart-april-mei en augustus-september-oktober. In die periodes moet je ervoor zorgen dat het inpotten, planten, openzetten van de planten allemaal volgens schema verloopt. Het verkoopklaar maken is heel arbeidsintensief en verloopt in pieken. Je bent daarbij sterk afhankelijk van het weer. In onze sector is het niet evident om voldoende geschikte medewerkers te vinden. Heb je pech, dan moet je zelf een tandje bijsteken. En dat vraagt natuurlijk een extra inspanning. Gelukkig zijn onze huishoudelijke taken volledig uitbesteed en hebben we een sociaal netwerk waarop we kunnen rekenen.

Sabbatperiode

De sabbatperiode nu brengt rust. En die is meer dan welkom. We hebben nog heel wat opruimwerk te doen en zaken op orde te zetten. Een mens verzamelt heel wat tijdens 30 jaar. We gebruiken deze periode in ieder geval om onze verdere toekomst richting te geven. Wat we daarna precies gaan doen, is nog niet duidelijk. Maar dankzij onze loopbaancheckes hebben we een talentenanalyse laten uitvoeren. Die geeft alvast een bepaalde richting aan. Mijn kerntalenten situeren zich op het commerciële en sociale vlak. Ook scoor ik goed op het vlak van zorgtaken, empathie en flexibiliteit. Bij Dirk is het vooral het technische en analy-

De vaardigheden die we de voorbije jaren ontwikkelden, zullen ons helpen om onze nieuwe toekomst vorm te geven.

tische sterk ontwikkeld. Ook komt duidelijk naar voren dat hij over een flinke dosis ondernemerschap beschikt.

Goede voorbereiding

Je wil er mentaal klaar voor zijn. Een tijdlijn samenstellen die aangeeft wanneer wat moet gebeuren, wil je hebben. Net zoals heldere communicatie. Wij hebben onze medewerkers en klanten dan ook tijdig geïnformeerd. Om zo mogelijk onduidelijkheden weg te nemen en klaarheid te brengen in de timing en continuïteit van de zaak. Voor onze site in Westrozebeke hebben we een overnemer. Onze andere site in Oostnieuwkerke is nog niet benut. Een collega die wat ruimtegebrek heeft, gebruikt er een deel van. Mochten er geïnteresseerden zijn, wij hebben dus nog heel wat serres ter beschikking die aan allerlei normen en eisen van de wet voldoen. We vangen

water op en recyclen ook het water dat gebruikt wordt. Water dat bovendien ontsmet wordt. Daarnaast beschikken we over een energiescherm en zonnepanelen.

Einde van een hoofdstuk

Ik ben tevreden dat we kunnen afsluiten met een dankbaar gevoel. We hebben een mooi bedrijf kunnen uitbouwen en deden dat op een correcte manier. Het moeilijkste vind ik het loslaten van onze klanten en medewerkers. We sluiten nu een bepaalde periode af. Ergens brengt dat wat onzekerheid met zich mee, maar tegelijkertijd besef je dat de vaardigheden die we de voorbije jaren ontwikkelden, ons zullen helpen om onze nieuwe toekomst vorm te geven. In welk domein we onze skills precies gaan inzetten, dat is nog niet helemaal duidelijk. Maar wat me wel aanspreekt, is om in een context met collega's te werken. Zodat ik samen met anderen iets kan realiseren.

Tips van Griet

1 Hoe je een verschil maakt

Je wil in de eerste plaats een visie en een daaraan gekoppelde strategie hebben. Blijf je visie ook trouw, tenzij er factoren zijn die maken dat je ze moet bijsturen. Het is belangrijk om zowel binnen als buiten je sector contacten te hebben. Zodat je met een verfrissende blik naar je activiteiten kunt kijken. Geef niet op. Blijf geloven in je kunnen. Golfbewegingen zijn eigen aan onze sector. Hou je kostberekeningen in de gaten. Kom je in de problemen, durf dan raad vragen en blijf niet in je schulp zitten. Durf hulp vragen.

2 Achter elke ondernemer zit een mens van vlees en bloed

Het is een gegeven dat steeds minder mensen het zien zitten om binnen onze sector te ondernemen. Het zijn niet alleen de risico's die je moet nemen die zwaar wegen. Het zijn ook vele uren dat je moet investeren. Je werkt immers met levend materiaal dat voortdurend opgevolgd moet worden.

Zorg daarom voor voldoende nachtrust. Hou in het oog wat jou energie geeft. Voor mij zijn yoga en wandelen heel heilzaam. Ze helpen me om m'n grenzen te bewaken en dicht bij mezelf te blijven. Tijd doorbrengen met mensen die je graag ziet, is ook heel belangrijk.

Het is door anders naar het leven te gaan kijken dat we beslist hebben om de stap te zetten en een nieuwe wending aan ons leven te geven. We willen een meer kwaliteitsvol leven. Daarom zetten we deze stap. ■

*“Doe wel en zie niet om.
En niet te vergeten, heb respect voor elkaar.”*

Ferm voor agravrouwen

Kiezen voor morgen

Vlaamse land- en tuinbouwers staan vandaag voor enorme uitdagingen. In het huidige, onzekere ondernemersklimaat is het niet evident om knopen door te hakken over je eigen toekomst en dat van je bedrijf. Kiezen voor morgen is moeilijk als je niet weet hoe morgen er zal uitzien. Gelukkig sta je er niet alleen voor!

Neem je toekomst in handen

Toekomstkeuzes maken, dat heeft een impact op verschillende vlakken. Een geslaagde overgang vraagt de nodige voorbereiding, zoals Griet het in haar getuigenis aanklaart. Verandering brengt sowieso stress en vraagtekens met zich mee en wie niet over de juiste vaardigheden beschikt om hiermee om te gaan, loopt vroeg of laat vast.

Met het demonstratieproject 'Naar het uitzetten van een toekomstvisie in een verander(en)de context' zet Ferm voor agravrouwen volop in op het versterken van deze vaardigheden bij land- en tuinbouw(st)ers. Zo ondersteunen we hen bij het nemen van strategische beslissingen over hun toekomst. We doen dit niet alleen, maar in samenwerking met Boerenbond, ABS, Groene Kring, Steunpunt Korte Keten en Boeren op een Kruispunt, en met het Departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse overheid. Het project wordt gerealiseerd met ELFPO-steun.

In juni organiseren we vier inspiratieavonden met getuigenissen, lees er meer over op de volgende pagina. En ontdek ons volledige aanbod via de QR-code!

Ferm voor agravrouwen is er voor boerinnen

Met regionale activiteiten

De eerste voorjaarswerkzaamheden zijn achter de rug, de gewassen en jonge dieren zijn volop aan het groeien. Tijd voor agrareizen en uitstappen, met de fiets of met de bus, zomerfeesten, barbecues.

Via de QR-code ontdek je alle activiteiten van Ferm voor agravrouwen in jouw buurt.

Heb je interesse in een van deze activiteiten? Hou dan zeker je mailbox en sociale media in de gaten of neem eens een kijkje in onze activiteitenkalender op www.samenferm.be.

Met sectoractiviteiten

Op 6 juni zijn alle Antwerpse boerinnen welkom op 'Sector in de kijker'. Op de agenda staan twee bedrijfsbezoeken in Loenhout, een melkgeitenbedrijf en serrestal voor melkvee.

Vleesveehoudsters die benieuwd zijn naar het fokbedrijf De Mahoney zijn welkom op 4 juli. Na het bedrijfsbezoek brengt DGZ alle nieuwigheden uit de sector.

Op 20 juli zakken de fruitvrouwen af naar Brugge om energie op te doen voor de komende drukke plukperiode.

Een goeie boer(in) zijn, hoe stresserend is dat?

De vele uitdagingen waarmee Vlaamse land- en tuinbouwers geconfronteerd worden, zijn complex en zetten de veerkracht en geestelijke gezondheid onder druk. Dankzij het departement Landbouw en Visserij van de Vlaamse Overheid kunnen Ferm voor agravrouwen, Boerenbond, CM, Groene Kring, Boeren op een Kruispunt en BioForum de krachten en kennis bundelen om dit aan

te pakken. Uit onderzoek van ILVO naar het welbevinden bij Vlaamse landbouwgezinnen blijkt dat 48% van de landbouwers last heeft van mentale stress. Hoe ga je op een zinvolle manier om met die stress? Hoe kan je je zorgen uiten naar je omgeving? Hoe leer je omgaan met grenzen? Dit kan je leren in één van de workshops.

Meer info en inschrijven via deze QR-code.

Met Fiets- en wandeltochten in de boerennatuur

Boerennatuur Vlaanderen werkt al 15 jaar aan agrarisch natuur- en landschapsbeheer en dat moet gevierd worden! Veel landbouwers steken hun handen uit de mouwen voor de boerennatuur en dat wordt extra in de bloemetjes gezet met wandel- en fietsroutes in heel Vlaanderen. Haal je fiets alvast uit de garage of trek je beste wandelschoenen aan! De tochten staan klaar om gewandeld en gefietst te worden, ontdek ze op www.boerennatuur.be.

Neem je toekomst in handen

Benieuwd naar het verhaal van collega-landbouwers die een andere weg insloegen met hun bedrijf? Kom dan zeker langs op een van onze inspiratie-avonden. Waarom namen zij deze beslissing? Hoe hebben zij het veranderingsproces ervaren? Wat waren de moeilijkste momenten? Hoe blikken ze terug op het veranderingsproces en waar staan ze nu?

Frisse ideeën en nieuwe perspectieven gegarandeerd!

- Maandag 19 juni om 19.45 uur in Zoersel
- Maandag 19 juni om 19.45 uur in Lochristi
- Dinsdag 20 juni om 20 uur in Genk
- Woensdag 21 juni om 20 uur in Staden

Deze inspiratie-avonden worden georganiseerd binnen het demonstratieproject 'Naar het uitzetten van een toekomstvisie in een verander(en)de context'.

Meer info en de inschrijvingslink vind je via volgende QR-code.

Samen meerwaarde geven aan het leven

Dat is de visie van Ferm. Als verbindend netwerk met een breed aanbod van activiteiten en diensten zorgt Ferm voor inspiratie, zuurstof en rust. Net dat geeft jou de ruimte om keuzes te maken en je ding te doen.

- **Ferm voor agravrouwen** Hét grootste netwerk voor boerinnen en tuiniersters in Vlaanderen. Ontmoeting, verbinding en levenslang leren staan centraal.
- **Huishoudhulp** Poetsen, strijken, wassen, koken, boodschappen doen ... het huishouden vraagt heel wat tijd en energie. Onze huishoudhulpen zijn echte superkrachten en gaan voor jou aan de slag. Zo kan jij genieten van een proper huis en meer tijd voor andere taken.
- **Kinderopvang** Op zoek naar opvang voor je baby, peuter of schoolgaande kinderen? Ferm biedt kwaliteitsvolle opvang bij onthaalouders en in kinderdagverblijven, in de buitenschoolse opvang en tijdens de vakanties. Ook bij je thuis als je kind ziek is.
- **Thuiszorg** Zorg of hulp nodig? Bij ziekte, een beperking, ouderdom of moeilijke omstandigheden, Ferm Thuiszorg is er voor jou op al die momenten. We nemen over wat je (tijdelijk) zelf niet kan, en ondersteunen bij wat wél nog lukt.
- **Kraamzorg** Je bent net bevallen, thuis of in het ziekenhuis. Dan ondersteunen we jou en je gezin met gespecialiseerde kraamzorg voor baby, mama en de rest van het gezin. Zo kunnen jullie rustig wennen aan de nieuwe situatie, terwijl alles verder op rolletjes loopt.
- **Mantelzorgnetwerk** Je vindt er alle info om je taak als mantelzorg te ondersteunen. Via publicaties, vormingen en ontmoetingen ervaar je dat je er niet alleen voor staat. Schrijf je gratis in via www.mantelzorgnetwerk.com.

Kortom, Ferm is er voor jou gedurende alle mooie, minder mooie, makkelijke en moeilijkere momenten in het leven. Ontdek er alles over op www.samenferm.be.

© PROEFBEDRIJF PLUIMVEEHOUDERIJ

Aandacht voor preventiezorg parasieten bij leghennen

Begin mei stond de studienamiddag leghennenonderzoek op het Proefbedrijf Pluimveehouderij in Geel in het teken van preventiezorg rond parasieten. Thema's waren de resultaten van het demonstratieproject MiteControl rond de bestrijding van de rode vogelmijt, bioveiligheid op het legbedrijf en methoden om wormdruk bij biologische leghennen onder controle te houden.

Jan Van Bavel

De rode vogelmijt – beter bekend als bloedluis – is de meest voorkomende ectoparasiet bij leghennen. Naar schatting heeft gemiddeld 83% van de leghennenhouders in Noordwest-Europa ermee te kampen. Bloedluizen komen ook voor op opfok- en moederdierenbedrijven en bij hobbykippenhouders. Ze hebben

een negatief effect op het welzijn en de gezondheid van kippen en leiden in de leghennensector tot een verlies van 361 miljoen euro per jaar. Overdag verschuilen ze zich in spleten en kieren in het leghennensysteem. Maar 's nachts kruipen ze op de hennen om zich te voeden met hun bloed. Het verlies aan bloed en de verstoorde nachtrust ver-

zwakt de hennen, waardoor ze gevoeliger worden voor ziekten en de productie verlaagt. Warme en vochtige omstandigheden – 20 à 30 °C en 60 à 70% vochtigheid – zijn ideaal voor de bloedluis om zich voort te planten.

Totaalaanpak bloedluizen

Onderzoeker Hanne Nijs van het Proefbedrijf Pluimveehouderij presenteerde de resultaten en ervaringen van het Interreg North-West Europe demonstratieproject MiteControl, dat eind 2018 startte en in augustus wordt afgerond. Dit project – waarin Belgische onderzoekers van het Proefbedrijf en KU Leuven samenwerkten met Nederlandse, Franse en Britse collega's en ook broederij Belgabroed partner is

– streeft naar een totaalaanpak van de bloedluis. De voorbije jaren werden diverse duurzame bestrijdingsmethoden uitgetest bij het Proefbedrijf Pluimveehouderij en bij deelnemende pluimveehouders. Helaas zijn er maar weinig producten toegelaten voor de bestrijding. “Vaak worden chemische pesticiden gebruikt. Die werken in het begin, maar vaak treedt na een tijd resistentie op, en ze hebben ook een invloed op het milieu”, aldus Hanne. Een geïntegreerde pestbestrijding (IPM-aanpak) verloopt in acht stappen. Preventie en onderdrukking, monitoring, niet-chemische behandelingen, evaluatie en chemische behandelingen (als laatste redmiddel) zijn daarbij de belangrijkste. “Bloedluizen vinden altijd de weg naar de leghennenstal. Ze dringen de stal binnen via menselijke beweging (personeel en bezoekers), poeljen, transport en ‘externe materialen’ zoals eiertrays. Een uitgekende bioveiligheid hanteren is dus essentieel.

In het MiteControl-project werden data verzameld via vragenlijsten en tijdens de monitoring op Franse (7) en Belgische (4) opfokbedrijven. “In de opfok stelde zich geen groot probleem. Er was wel een verschil in ervaringen tussen de Franse en Belgische bedrijven. Op de Belgische bedrijven gebeurde de preventie door natte reiniging en desinfectie tijdens de leegstand van de stallen. De monitoring verliep via valletjes en/of een visuele controle. “Een besmetting is moeilijker onder controle te krijgen als die hoog is bij de start. Silica is het enige product waarvan je met zekerheid kan zeggen dat het een positief (en snel) effect had in

“Hoe vroeger je behandelt, hoe beter je bloedluizen onder controle houdt.”

deze proef. De combinatie vaccin + roofmijten bleek onvoldoende om de bloedluisdruk onder controle te houden. Fossil Shield, een synthetische vorm van silica, bleek effectief.” Een goede evaluatie van de gekozen tactiek op elk bedrijf afzonderlijk is noodzakelijk. “Als pluimveehouder moet je zelf een IPM-strategie ontwikkelen. Tijdens de leegstand kan je de basis van een goede reiniging en ontsmetting toepassen. Bijkomende acties zijn het aanbrengen van silica (voor opzet van de hennen), een warmtebehandeling (voor opzet), het uitzetten van roofmijten ... Idealiter behandel je als je de eerste vogelmijt ziet. In het algemeen geldt: hoe vroeger je behandelt, hoe beter de besmetting onder controle blijft.”

Wormdruk onder controle houden

Annatachja De Grande van ILVO ging in op preventieve en alternatieve methoden om wormdruk bij biologische leghennen onder controle te houden. In België zijn enkel de benzimidazoles flubendazole en fenbendazole geregistreerd voor wormbestrijding bij leghennen. Sinds begin 2022 moeten bioplumveehouders een wachttijd van 48 uur, bovenop de behandelduur, respecteren als ze dit inzetten. Speerpunt in de biologische pluimveehouderij is de preventie van dierziekten zonder gebruik van chemische middelen, waardoor de nood aan alternatieve en preventieve methoden werd onderzocht in het project Prebebiolog. Preventie van zowel insleep als verspreiding van wormeitjes is belangrijk. In de buitenloop kan je ze vinden tot 5 cm diep en ze kunnen tot 2 jaar overleven. Regelmatig mest uitrijden in de stal is praktisch vaak niet haalbaar. Daarom wordt aangeraden om het strooisel zo droog mogelijk te houden. Wormeneieren zijn moeilijk te bestrijden, maar sterven wel af bij strenge vorst (-12 °C), hitte en uv-straling. Nat reinigen in de

stal is belangrijk naar preventie van worminfecties toe, maar er moet wel aandacht worden besteed aan het verwijderen van het spoelwater, zodat wormeitjes zich niet kunnen verspreiden. Het uitloopbeheer is niet altijd makkelijk om te managen; waarbij aangepaste begroeiing nuttig kan zijn. Gebruik van houtchips, deels een verharding aanbrengen bij de zone net buiten de stal en aangepaste drainage kunnen een positieve impact hebben. Maai gras goed kort, zo maak je ook de uitloop aantrekkelijker voor leghennen. Omweiden kan interessant zijn naar herstel van je aanplanting toe; het zorgt voor afwisseling voor de hennen. Streef een gevarieerd uitloopbeheer na. Gebruik robuuste leghennen, als ze wormenvrij uit de opfok komen worden er doorgaans minder ernstige worminfecties tijdens de legronde geobserveerd. Via voederstrategieën creëer je een gezonde hen, die een verhoogde weerstand tegen worminfecties heeft. De uiteindelijke beslissing om te ontwormen is afhankelijk van de individuele situatie van het bedrijf en gebeurt telkens in samenspraak met de bedrijfsdierenarts. Op onderstaande weblink vind je een mooie animatievideo en infographic rond de bestrijding van bloedluizen bij leghennen. ■

 www.provincieantwerpen.be/mitecontrol

© ILVO

Aangepaste begroeiing of houtchips kunnen nuttig zijn bij de uitloop van biologische leghennen.

Veilig werken met droge voeten

WERKKLEDIJ Hou je graag je voeten droog als je aan het werk bent? De waterproof S3-veiligheidsschoen Wylie van Carhartt is gemaakt voor harde werkers die doorgaan, ook als nat is binnen of buiten. Dankzij het waterdichte, ademende Storm Defender-membraan heb je geen last van transpiratie. De lederen werkschoen heeft een optimaal instapcomfort. Je trekt hem makkelijk aan en hij sluit goed aan om je voet. De schoen is voorzien van een aluminium neus en een flexibele Vibramzool met betrouwbare grip voor laddersporten, cementvloeren en oneffen terrein. De polyurethaan loopzool heeft een antistatische, oliewerende antisliplaag. De Wylie heeft een uitneembaar voetbed met antibacteriële, thermoregulerende en antistatische eigenschappen. De veerkrachtige dempingsconstructie met ABS-schokdemper zorgt de hele dag voor het nodige comfort en minimaliseert vermoeidheid. De antipenetratieplaat beschermt je voeten tegen scherpe voorwerpen die de zool kunnen doorboren wanneer je over ongelijkmatig terrein loopt. De Carhartt Wylie Rugged Flex Waterproof S3 is verkrijgbaar in groothandels in werkkleding en bouwmaterialen en online. ■

www.carhartt.com

Sproeien met minder drift

MECHANISATIE De overheid stelt steeds strengere eisen aan het spuiten voor gewasbescherming. Daarbij gaat het vooral over driftreductie. Men wil voorkomen dat de gebruikte spuitmiddelen verwaaien en elders terechtkomen. Het standaardantwoord daarop is spuiten met dikkere druppels. Om toch voldoende bedekking te bereiken gebruikt men dan veel meer water. Maar daarmee wordt eerder een omgekeerd milieueffect gecreëerd. De dikke druppels bereiken niet het gehele gewas en lopen makkelijk van de plant af op de akker. Bovendien worden de middelen hiervoor sterker verdund. Door dit alles moet de sproeifrequentie omhoog. Logisch dat veel akkerbouwers naar een beter alternatief zoeken.

Het Nederlandse Wingsprayer ontwikkelde een gepatenteerd sproeisysteem dat aan 90% van alle sproeiarmen bevestigd kan worden. Het solide systeem sproeit met een fijne nevel die het hele gewas bereikt. Door het plaatsen van wings ontstaan bij een rijdende tractor luchtstromen die ervoor zorgen dat drift voor 99,8% wordt voorkomen. Het systeem wordt inmiddels met groot succes op veel akkerbouwbedrijven in Europa toegepast. Wingsprayer ontwikkelt zich ondertussen verder en biedt nu ook systemen voor verticaal besproeien van bijvoorbeeld druivenranken en asperges en het besproeien van fruitbomen.

Aerodynamica

De Wingsprayer raakt met zijn vleugels het gewas licht aan. Doordat het gewas iets buigt, komen de fijne druppeltjes echt in het hart van het gewas terecht. De fijne nevel uit de sproeikoppen blijft in het gewas door aerodynamica. Het geavanceerde

ontwerp zorgt ervoor dat de rijwind wordt omgezet in een turbulente luchtstroom, die overal het gewas bereikt. Dat zorgt voor een optimale besproeiing met minimale drift. Kies je voor een dubbele wing, dan ontstaat er zelfs een sterkere turbulente onderstroom die het sproeimiddel bij hogere gewassen zoals spruiten, ook onder het gewas, vlak boven de akker gericht verspreidt.

Een dubbele wing zorgt voor een sterkere turbulente onderstroom.

De betrouwbaarheid van het systeem is hoog, omdat het geen bewegende delen, hydrauliek, mechanische aandrijving of elektronica heeft. Wingsprayer werd ontwikkeld in een nauwe samenwerking met de Universiteit Wageningen, TU Delft en TNO Eindhoven. De distributie verloopt via dealers. De eerste Wingsprayers kwamen inmiddels tien jaar geleden op de markt. Dat praktijk leert dat boeren dankzij het systeem veel diesel kunnen besparen, alsook bestrijdingsmiddel en tijd. Het systeem heeft een terugverdientijd van een half tot vijf jaar. ■

www.wingsprayer.com

Zorvec[®]
FUNGICIDE

Het sterkste wapen tegen phytophthora

🕒 3-4 dagen langere bescherming

- meer rust in het schema
- zelfs met langer spuitinterval een betere bescherming

🛡️ Beschermt nieuwe groei beter door systemische werking

Scan de QR-code

CORTEVA[™]
agriscience

Bezoek ons op Corteva.be en kijk op Phytophthora.net

© Geregistreerd merk van Corteva Agriscience. Gebruik gewasbeschermingsmiddelen veilig. Lees vóór gebruik eerst het etiket en de productinformatie. Voor verdere productinformatie met inbegrip van gevaarzinnen en symbolen, raadpleeg www.fytoweb.be.

Het Verbond van Belgische Tuinbouwcoöperaties zoekt een nieuwe medewerker! Onze organisatie heeft ook als taak om voor haar leden, de groenten- en fruitcoöperaties, kennis te vergaren rond duurzame technieken in de tuinbouw en bij te staan in het duurzaam gebruik van gewasbeschermingsmiddelen. Wij wensen ons team te versterken met een:

SPECIALIST GEWASBESCHERMING

Opdracht in de organisatie

Hoofdpdracht is de zoektocht naar aangepaste, duurzame productietechnieken die telers blijvend in staat stellen om uitstekende kwaliteitsvolle producten te telen met aandacht voor voedselveiligheid, duurzaamheid en een zo klein mogelijke milieu-impact.

Concreet betekent dit

Je volgt de evoluties inzake gewasbescherming op de voet en meer specifiek werkt u mee aan de voorbereiding van dossiers m.b.t. erkenningen van gewasbeschermingsmiddelen. Daarenboven zorg je voor de opvolging van de evoluties in het beleid (Farm to fork, nieuwe benadering gewasbescherming in de EU, duurzame productietechnieken ...) en het voorbereiden van posities inzake beschikbare productiefactoren.

Jouw talenten

Je behaalde een Bachelor/Master binnen een relevante studierichting (bio-ingenieur, landbouwingenieur,...) Ervaring op het terrein van gewasbescherming is zeker een belangrijk pluspunt. Je vindt het fijn om vragen van leden rond o.a. wetgeving uit te pluizen, waarbij je steeds op zoek gaat naar pragmatische oplossingen. Praktische kennis van Fr/E/D U bent in het bezit van een rijbewijs B.

Wat bieden we?

VBT biedt je een contract van onbepaalde duur binnen een aangename werksfeer met een zeer grote autonomie. Het interessante salaris wordt aangevuld met voordelen zoals maaltijdcheques, groepsverzekering, hospitalisatieverzekering, gsm en laptop.

Interesse?

Wil je deze unieke kans grijpen om aan boord te gaan bij een dynamische organisatie waar je de kans krijgt om je talenten ten volle te ontwikkelen? Solliciteer dan snel met een recent cv! Voor meer info contacteer je Luc Vanoirbeek, Algemeen Secretaris, via luc.vanoirbeek@vbt.eu

Jos Daems
algemeen proost Boerenbond &
Landelijke Gilden

Genieten

Om te kunnen leven moet je op de eerste plaats kunnen genieten, rustig kunnen genieten. Ik heb het niet over die dwaze, soms ziekelijke genotsdrang waarvan zo veel mensen bezeten zijn en die zoveel mensen in de leegte en het ongeluk stort. Om te kunnen genieten moet je vrij zijn, vrij van jaloezie, vrij van wrok en haat, vrij van elke passie die je innerlijk verdeelt en uit elkaar scheurt. Als je kunt genieten, kun je lachen en juichen. Dan ben je dankbaar voor het feit dat elke morgen de zon voor je opkomt. Dan voel je je zalig omdat je bed zacht is en je huis warm. Dan ontmoet je vriendelijke mensen en komt de vriendschap van God naar je toe in elke glimlach, in elke bloem, in elk goed woord, in elke hand en elke omhelzing. Als je rustig kunt genieten van de kleine dingen woon je in een tuin vol zaligheid.

(Uit: Phil Bosmans, 'Applaus voor het leven')

Ieder mens heeft nood aan stilvallen, al is het maar even.

© SHUTTERSTOCK.COM

Een eenzame plaats

Pasen ligt al een tijdje achter ons. Tijdens de meibedevaarten zochten we ondanks onzekere tijden naar hoop en vertrouwen om te blijven geloven in wie we zijn en wat we doen. Tijdens de kruisdagen vroegen we om Gods zegen over het werk van onze handen en de vruchten op onze velden, met het oog en het vertrouwen op een goede oogst. De eerste communies en vormsels zijn achter de rug. Pinksteren heeft ons hopelijk geïnspireerd om te kijken naar onze bezigheden en de moed en de kracht gegeven om beslissingen te nemen die al te lang onbeslist bleven ... Ondanks het natte en koude voorjaar (hoewel sommigen zeggen dat er niets abnormaals aan was) zijn de voorjaarswerkzaamheden op onze velden voltooid en is het wachten op het moment van de oogst. Ondertussen is het juni geworden. Een spannende tijd voor al wie voor examens staat, kinderen zowel als ouders. Hoewel er altijd wel wat te doen is op onze bedrijven, is juni in vergelijking met het voorjaar en de oogstperiode die voor ons ligt, een toch wat rustigere maand. Een maand waarin onze velden groen kleuren van wat gezaaid en geplant is. Een maand waarin we kunnen genieten van de geleverde arbeid. Juni doet me denken aan de tweeëntwintig leerlingen die Jezus twee aan twee uitstuurde naar dorpen en steden in de omtrek om de mensen voor te bereiden op wat komt.

Bij hun terugkeer zijn ze zo vol van wat ze hebben meegemaakt, van de warme ontvangst die hen te beurt is gevallen op zoveel plaatsen en bij zoveel mensen die ze hebben ontmoet. Ze vertellen honderduit. Toch zet Jezus hen opnieuw met de voeten op de grond: 'Kom eens mee naar een eenzame plaats en rust daar wat uit'. De boog kan niet altijd gespannen staan en ieder mens heeft nood aan stilvallen, al is het maar even, om nieuwe kracht en energie op te doen voor wat komen gaat. 'Maar', had Jezus hun gewaarschuwd, 'neem geen geld, geen reiszak, geen dubbele kleding mee.' Met andere woorden: aan jezelf heb je genoeg om jouw verhaal te vertellen. Natuurlijk is het belangrijk om bij onderhandelingen en gesprekken goed geïnformeerd en gedocumenteerd aan de start te komen. Toch is er voor de raad van Jezus ook iets te zeggen. Aan jezelf heb je genoeg om te getuigen (eerder dan te proberen om te overtuigen) van de liefde en de passie waar jij mee bezig bent. Jezus nam ook geen pakken dossiers mee ... Hij vertelde verhalen, uit het leven gegrepen om mensen de ogen te openen en perspectief te bieden. Hopelijk vind jij in juni ook, al is het maar even, die rustige plek om stil te vallen, tot rust te komen en energie te vinden om de komende tijd door te komen. Ik hoop het en wens het jullie allemaal van harte toe. ■

60 jaar **Willy Naessens Group** viert in stijl

Van kippenkweker tot topmanager

Willy Naessens ging naar school tot zijn veertiende, maar kreeg zijn grootste opleiding van het échte leven. In 1964 startte hij als zelfstandig kippenkweker. Zestig jaar later is hij, als niet-universitair, eigenaar van een groep in de industrie- en zwembadenbouw en de distributie van voedingswaren, met meer dan 40 bedrijven en 2200 medewerkers. "Ik kan met een gerust gemoed zeggen: als ik het opnieuw zou moeten doen, dan doe ik precies hetzelfde", aldus Willy.

Jan Van Bavel

© THIERRY VAN VIECHEN

Willy Naessens werd op Valentijnsdag 1939 geboren in Oudenaarde. Hij stamt uit een heel eenvoudig landbouwersgezin. Op de boerderij van zijn ouders in Elsegem leerde hij al snel wat hard werken betekent. Willy werd zelfstandig kippenkweker, maar zette de kwekerij in 1972 stop toen de kippenpest in het land was. Hij evolueerde naar een no-nonsense-ondernemer die betonkoning én zwembadspecialist werd. Als onverbetterlijke optimist overwon hij liefst vier keer kanker. En zelfs nu hij de 80 voorbij is, blijft hij springleveder dan ooit. Bij het grote publiek werd Willy vooral bekend door het tv-programma *The Sky is the Limit* en talrijke andere mediaoptredens, onder meer

als paarden- en koetsliefhebber. In 2018 stapte hij in het huwelijksbootje met Marie-Jeanne Huysman.

Fantastisch jubileum

Begin mei vierde de Willy Naessens Group zijn 60-jarig jubileum met een geweldig feest voor 4500 gasten – medewerkers, klanten en partners van het bedrijf – gespreid over drie dagen. Het bedrijf, door Willy in 1962 opgericht, groeide uit tot een internationale groep van meer dan 40 bedrijven die actief zijn in de bouw- en voedingssector, met een jaarlijkse omzet van 900 miljoen euro. "Ons succes is te danken aan de inzet van al onze medewerkers en de loyaliteit van onze klanten en leveranciers. We zijn dankbaar voor hun vertrouwen en kijken uit naar de volgende 60 jaar", zei Willy trots tijdens de feestavond in zijn thuisbasis Wortegem-Petegem. Daarbij bedankte hij uitdrukkelijk zijn rechterhand Dirk Deroose, CEO van de Willy Naessens Group, en diens echtgenote. "In het leven mag en moet je altijd blijven dromen. Ik heb nog twee wensen: gezond blijven en dat de zaken blijven draaien zoals nu", besloot Willy. ■

De 10 geboden

Naar aanleiding van het 60-jarig jubileum verscheen het boek *Mijn 10 geboden*. Dat gidst je door het leven en het werk van Willy Naessens. De peetvader van de Belgische *captains of industry* vat er zijn ondernemersrecept in samen. Zijn '10 geboden voor de ondernemer' kunnen ongetwijfeld een inspirerend model zijn voor diverse bedrijven. Het boek is doorspekt met kleine en grote verhalen uit zijn persoonlijk leven, zijn passies en inzichten, én met anekdotes van tientallen vrienden en getuigen.

Dit zijn de 10 belangrijkste lessen van Willy Naessens voor jonge én ervaren ondernemers:

1. Wees gezond en gelukkig;
2. Wees ambitieus en gemotiveerd;
3. Werk hard;
4. Zie en bestudeer kansen;
5. Omring je met bekwame medewerkers;
6. Delegeer goed;
7. Volg je concurrenten;
8. Besteed geld en tijd aan pr;
9. Draag zorg voor je bedrijfsimago;
10. Ga mee met je tijd.

Win een gratis exemplaar

Speciaal voor onze lezers schenkt Uitgeverij Lannoo drie gratis exemplaren weg. Wil je er een winnen, stuur dan voor vrijdag 9 juni een mailtje met als onderwerp 'Boek Willy Naessens' en je naam, lidnummer en adres naar communicatie@boerenbond.be. Een onschuldige hand doet daarna de rest.

www.boerenbond.be/actualiteit/willy-naessens-group-viert-60-jarig-jubileum-stijl, www.lannoo.be/nl/mijn-tien-geboden

Agenda

Deze vormingen zijn exclusief voor onze leden. De meest actuele informatie vind je op www.boerenbond.be/vorming

Antwerpen

Bedrijfsbezoek geitenbedrijf

- Spreker: Karen Ceursters
- 6 juni, 10 of 13 uur
- Karen Ceursters, Loenhout
- Inschrijven via nnackaerts@samferm.be
- Ferm voor agrarissen Antwerpen

Bedrijfsbezoek melkveebedrijf

- Spreker: Ines Aernouts
- 6 juni, 10 of 13 uur
- Ines Aernouts, Loenhout
- Inschrijven via nnackaerts@samferm.be
- Ferm voor agrarissen Antwerpen

Limburg

Loslopend wild: jacht en wildschade

- Sprekers: Sandra Werix, Machteld Steensels
- 5 juni, 13.30 uur
- Boerenbond, Genk
- Inschrijven via www.boerenbond.be, info via 011 30 37 00 of [limburg@boerenbond.be](mailto: limburg@boerenbond.be)
- Boerenbond

Alle provincies

Fytobijscholing: Hoe gebruik ik minder gewasbeschermingsmiddelen?

- Spreker: Kris Spiesschaert
- 1 juni, 20 uur
- Onlinevorming
- 15 euro
- Inschrijven via www.boerenbond.be/fyto
- Boerenbond

Hygiëne & autocontrole

- Spreker: Katrien Vanhoutte
- 5 juni, 10.30 uur
- Onlinevorming
- Info en inschrijven via www.steunpuntkorte Ketten.be/vormingen
- Steunpunt Korte Ketten

Fytobijscholing: Persoonlijke bescherming

- Spreker: Dirk Baets
- 6 juni, 20 uur
- Onlinevorming
- 15 euro
- Inschrijven via www.boerenbond.be/fyto
- Boerenbond

Infosessie Hoe starten met een eigen zorgboerderij?

- Spreker: Willem Rombaut
- 7 juni, 19.30 uur
- Onlinevorming
- Inschrijven via rombaut@groenezorg.be
- Steunpunt Groene Zorg

Fytobijscholing: Bescherming van oppervlaktewater

- Spreker: Thomas Lemmens
- 8 juni, 20 uur
- Onlinevorming
- 15 euro
- Inschrijven via www.boerenbond.be/fyto
- Boerenbond

Fytobijscholing: Spuittechniek volleldsgroenten

- Spreker: Dirk Baets
- 8 juni, 20 uur
- Onlinevorming
- 15 euro
- Inschrijven via www.boerenbond.be/fyto
- Boerenbond

fyto licentie

Activiteiten met een blauwe titel komen in aanmerking als bijscholing voor je fytolicentie.

Boerenbond vormt met de financiële steun van de Vlaamse Gemeenschap en de Europese Unie

Nieuwe veelzijdige cultivator

MECHANISATIE De nieuwe drie-balkcultivator Lemken Karat 10 is nu op de markt als aangebouwde en halfgedragen versie. Vergelijken met zijn voorganger zijn de tanden symmetrischer geplaatst, waardoor de nieuwe machine zeer lichttrekkend is, zonder gevaar van zijdelingse trek. Dat is voor het gebruik van de cultivator met gps-besturing een erg belangrijk aspect. Tegelijkertijd staat de Karat 10 garant voor intensief (in)werken.

De plaatsing van de tanden is slechts één van de vele zaken die Lemken in de loop van de jaren met succes bij de cultivator Karat heeft verbeterd. Ook de vleugelscharen voor de ondiepere grondbewerking zijn verbreed. Als alternatief kunnen voor een diepe bewerking smalle beitels worden gebruikt. Optioneel zijn alle beitels in een speciale hardmetalen uitvoering verkrijgbaar.

De Karat 10 is voor de ultra-ondiepe grondbewerking optioneel uitgerust met DeltaCut-scharen. Het snelwisselsysteem behoort daarentegen tot de standaarduitrusting. Zo kunnen op eenvoudige wijze ook met andere beitels eenvoudig werkdieptes tot 30 cm worden ingesteld. Centraal in te stellen egalisatietanden zorgen voor een gelijkmatige egalisatie. Ook nieuw verkrijgbaar zijn de randschijven en randegalisatietanden die mechanisch of hydraulisch kunnen worden ingeklapt. Meer typen dissels in verschillende lengtes en met verschillende koppelpunten maken de machines nog veelzijdiger toepasbaar in de professionele plantaardige productie. Zo kunnen ze ook voor trekkers met een maximale bandenmaat worden gebruikt.

De nieuwe Karat 10 wordt vervaardigd in een gedragen en halfgedragen versie met een werkbreedte van 3 tot 7 meter. Voor de halfgedragen modellen is een hydraulische trekkrachtversterker beschikbaar voor een optimale tractie- overbrenging evenals het ContourTrack-systeem, dat zorgt voor een gelijkmatige werkdiepte op glooiend terrein. ■

www.lemken.com

Vraag advies aan onze experts

Als lid van Boerenbond (reeks 1 en 2) kan je **advies** vragen over een zeer breed gamma van onderwerpen. Vragen over de pachtwetgeving, ruimtelijke ordening, bouwen milieuv vergunningen, sociaal statuut ... Je kan ze stellen aan onze experts tijdens hun **zitdagen**. Langskomen kan enkel **op afspraak!** Het eerstelijnsadvies van Boerenbond is het **eerste half uur gratis**. Voor eventuele nazorg (dossier samenstellen, formulieren invullen ...) of permanente dossieropvolging wordt een vergoeding gevraagd. Voor gespecialiseerde aangelegenheden wordt doorverwezen naar een expert van SBB.

Antwerpen

datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Brecht	na afspraak	dinsdag (9.30-12.00)	014 59 51 50 SBB, Vaartstraat 79
Sint-Katelijne-Waver	na afspraak	woensdag (9.30-12.00)	014 59 51 50 SBB, Mechelsesteenweg 109 A
Geel	na afspraak	donderdag (9.30-12.00)	014 59 51 50 Boerenbond, Maal 1

Vlaams-Brabant

datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Pepingen	5 jun	maandag (10.00-14.00)	0473 88 21 05 Dravershof, Ninoofsesteenweg 94
Leuven	6 jun	dinsdag (9.00-12.00)	0473 88 21 05 Boerenbond, Diestsevest 40
Londerzeel	-	2e en 4e woensdag (9.00-13.00)	0473 88 21 05 Gildenhuis, Gildenstraat 19
Neerlinter	-	1e en 3e donderdag (9.30-12.00)	0473 88 21 05 KBC Verzekeringen, Kasteelstraat 8
Bekkevoort	8 jun	2e en 4e donderdag (9.30-12.00)	0473 88 21 05 SBB, Staatsbaan 106

Limburg

datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Genk	na afspraak	na afspraak	011 30 37 10 Boerenbond, Jaarbeurslaan 29, 2de verdiep
Sint-Truiden	6 jun	dinsdag (9.00-12.00)	011 30 37 10 SBB, Tiensesteenweg 178, blok A (boven Decathlon)
Bree	-	woensdag (9.00-12.00)	011 30 37 10 SBB, Peerderbaan 21
Tongeren	8 jun	donderdag (9.00-12.00)	011 30 37 10 SBB, Aniciuspark 16

Oost-Vlaanderen

datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Aalst	-	2e en 4e dinsdag (9.30-13.00)	09 243 88 28 SBB, Korte Keppestraat 7 bus 11
Oudenaarde	-	2e en 4e woensdag (9.00-12.00)	09 243 88 28 SBB, Wortegemstraat 22
Zottegem	geen zitdag	2e en 4e donderdag (9.00-12.00)	09 243 88 28 K40, Kloosterstraat 40
Maldegem	5 jun	1e en 3e maandag (13.30-16.00)	0474 49 75 58 SBB, Koning Leopoldlaan 81G
Beervelde	-	dinsdag (9.00-12.00) (behalve de 1ste dinsdag)	0474 49 75 58 Zaal Sfeervelde, Beervelde Dorp 58 B
Sint-Denijs-Westrem	geen zitdag	1e en 3e dinsdag (14.00-16.00)	0474 49 75 58 Boerenbond, Kortrijksesteenweg 1144 J
Beveren-Waas	-	2e en 4e dinsdag (14.00-16.00)	0474 49 75 58 SBB, Bellestraat 30 te Sint-Niklaas

West-Vlaanderen

datum	enkel op afspraak	telefoon	adres
Diksmuide	5 jun	maandag (9.00-12.00)	0478 34 39 50 SBB, Kaaskerkestraat 100
Veurne	7 jun	woensdag (9.00-12.00)	0478 34 39 50 Dienstencentrum De Zonnebloem, Zuidstraat 67
Roeselare	6 jun	dinsdag (9.00-16.00)	051 26 03 80 Boerenbond, Diksmuidsesteenweg 406
Loppem	8 jun	donderdag (14.00-16.00)	0474 49 75 58 SBB, Autobaan 2A
Gistel	8 jun	2e en 4e donderdag (9.00-11.30)	0474 49 75 58 Cultureel Centrum, Hoogstraat 1
Ieper	6 jun	1e en 3e dinsdag (9.30-13.00)	09 243 88 28 SBB, Diksmuidseweg 95
Zwevegem	7 jun	1e en 3e woensdag (9.00-12.00)	09 243 88 28 SBB, Harelbeekstraat 169
Tielt	-	1e en 3e donderdag (9.00-12.00)	09 243 88 28 SBB, Sint-Janstraat 185

Heb jij een vraag over je bedrijf? Bel dan onze advieslijn 016 28 61 61.

Mailen kan ook naar advies@boerenbond.be.

eerste halfuur is gratis

LRV-amazone **Linde Van Boxstael** wint KBC Gouden Teugel Eventing

“Ik heb een hele goede band met mijn paard”

Linde Van Boxstael kwam als leider in de tussenstand van de KBC Gouden Teugel naar de nationale finale, die op zondag 23 april plaatsvond in Haaltert. De net 20 jaar geworden amazone van LRV Wambek toonde zich met Kassira T de beste jongere uit de reeksen Licht, Midden en Zwaar tijdens het eventingseizoen 2022-2023. Ze zette dat nog eens extra in de verf door ook in Haaltert haar reeks te winnen.

Kris Van Steen, LRV

De KBC Gouden Teugel is een regelmatigheids criterium. Hoe heb je het voorbije seizoen en de finale in Haaltert beleefd, Linde?

“Dit seizoen was uniek voor mij; we wonnen zes van de zeven wedstrijden en een keer werd ik nipt tweede. We waren in elke cross en jumping foutloos en hebben elke keer een ‘degelijke’ dressuurproef gereden. Ik stond voor aanvang van de nationale cross aan de leiding. Dat gaf wat zekerheid, maar ook enorm veel stress. Want uiteraard wou ik die eerste plaats graag behouden. Het weer zat niet mee, waardoor de terreinen er niet optimaal bij lagen. Dat maakte de cross extra pittig. Ik wou vooral veilig en met een fit paard de finish bereiken. Om te winnen moest ik echt durven rijden en alles geven. Het lint van nationaal kampioen én de trofee van De Gouden Teugel winnen, dat maakt alles compleet.”

Wat betekent de KBC Gouden Teugel voor jou?

“De Gouden Teugel winnen is een van de hoogtepunten uit mijn carrière; iets wat ik dolgraag wou afvinken op mijn bucketlist. Wat het extra speciaal maakt, is dat de vorige eigenares van

mijn paard Kassira, Mandy Martens, het criterium vorig jaar won met haar ander paard. Om haar te kunnen opvolgen met haar vorige paard is voor mij wel een eer.”

Wat zijn de sterke punten van Kassira T?

“Mijn twaalfjarige merrie is vrij klein, maar heeft een grote galop en is enorm snel. Verder is ze redelijk gevoelig, maar erg voorzichtig. Kassira heeft een goede instelling en een hart van goud. Ze is een vechter en wil er altijd voor gaan. Thuis is ze heel rustig en soms zelfs eerder aan de luie kant, maar eens op wedstrijd keert dat volledig. Kassira weet wat er van haar verwacht wordt, ze doet altijd haar uiterste best voor mij. Ze laat zich goed rijden en denkt echt met me mee. Het is echt een heel slim paard. We zijn intussen super op elkaar ingesteld. Ik kan echt op haar rekenen en dat geeft me heel veel vertrouwen. Als ik in de stal binnenstap, hinnikt ze altijd eens naar mij. Ik heb een hele goede band met mijn paard en dat is wellicht ook de reden die ons tot zo'n goed team maakt.”

Je hebt hier nog enkele exemplaren staan.

“Dat zijn eerder jonge paarden uit onze eigen fokkerij die we zelf afgericht hebben en vaak willen verkopen. We hebben er momenteel vrij veel staan. Ze hebben allemaal genoeg potentieel in zich voor de toekomst. Kassira T is het enige paard waarmee ik nu zelf echt actief aan het werk ben. De andere paarden zijn eerder jumpinggericht, terwijl Kassira echt mijn eventingpaard is. Vroeger reed ik heel veel andere paarden, ook in mijn ponytijd gingen we altijd met een volle vrachtwagen op wedstrijd. Momenteel is dat niet meer mogelijk met mijn studies. Ik leg ook liever al mijn focus op één paard dan op meerdere paarden. Maar in de zomer kijk ik er wel naar uit om met een van onze andere paarden op wedstrijd te starten.”

Vanwaar komt die passie voor eventing?

“Drie jaar geleden ben ik er echt mee gestart. Mijn papa heeft vroeger veel eventing gereden en is daar onlangs weer mee begonnen. Op mijn tiende heb ik ook wel eens met mijn B-pony deelgenomen aan een cross. Ik vond dat echt superleuk en wou dat graag meer doen, maar dat viel in de jaren nadien moeilijk te combineren met de drukke jumpingkalenders van mijn broer, mijn papa en mezelf. In mijn laatste ponyjaar besefte ik dat ik eigenlijk toch graag weer eventing wou gaan doen. Ik had toen enkel jumpingpony's, dus het leek eerst onmogelijk. Totdat ik een keer naar een eventingtraining ging in Waregem. Mijn pony pakte dat enorm goed aan voor de allereerste

“Kassira T heeft nog nooit zo goed aangevoeld en ze is momenteel topfit”, zegt Linde over haar paard.

keer. Vanaf dan is alles vrij snel gegaan. Ik won alle nationale crossen en ook internationaal zette ik enkele goede prestaties neer. Bovendien werd ik in 2019 Belgisch kampioen. Ik haalde de selecties om te mogen deelnemen aan het Europees kampioenschap in Polen. Helaas raakte mijn pony enkele weken voor het vertrek gekwetst en mijn EK-droom viel toen in het water.”

Paarden zullen wellicht altijd belangrijk zijn in je leven.

“We hebben thuis een pensionstal en een fokkerij, dus er draait veel rond paarden. Ik studeer diergeneeskunde

aan de UGent; in september start ik aan mijn derde bachelor. Mijn studies primeren. Ik zou me heel graag nog verder ontwikkelen in de paardensport, maar nog liever wil ik afstuderen als dierenarts. Tijdens de week zit ik op kot in Gent. Gelukkig wordt er dan thuis wel voor gezorgd dat mijn paard voldoende beweging krijgt. Ze wordt dan gelongeerd, gaat in de stapmolen of op de weide. Als ik in het weekend een belangrijke wedstrijd heb, probeer ik tijdens de week naar huis te komen om zelf te trainen. Thuis spring ik nooit echt veel. Meestal doen we gewoon enkele gymnastiekoefeningen om Kas-

sira in vorm te houden. Voor de rest ga ik heel vaak wandelen. Dat vind Kassira zelf het leukste. Fysiek staat ze momenteel echt heel scherp, maar ik vind het superbelangrijk om ze ook mentaal gelukkig te houden.”

Tot waar reiken jouw ambities in de sport en in de fokkerij?

“Ik hou het liefst als een hobby. De paardenwereld is een harde wereld. Ik heb enorm veel passie voor paarden, maar ik zou het nooit als een ‘verplichting’ willen zien. Paardrijden maakt me echt gelukkig. De liefde voor mijn paarden staat centraal. We krijgen thuis een vijftal veulens per jaar, maar ik heb niet de ambitie om dat aantal verder uit te breiden. Met 60 paarden op stal is het al meer dan druk genoeg. Ik blijf het liefst met mijn beide voeten op de grond. Ik ben heel dankbaar voor alle kansen die ik al gekregen heb. Ik besef dat een seizoen zoals het voorbije me niet snel nog eens zal overkomen. Maar Kassira heeft nog nooit zo goed aangevoeld en ze is momenteel topfit. Ik weet dat ze nog heel veel in haar mars heeft.”

Je wil een stapje hoger zetten?

“Volgend eventingseizoen zou ik met haar graag in de klasse Midden starten. Ik denk dat we daar allebei klaar voor zijn. Ook op jumpingwedstrijden zou ik graag nog een stapje hoger gaan, richting de 1,20 m-proeven. Stiekem hoop ik om ooit eens te mogen deelnemen aan een EK voor Landelijke Ruiters. Ik heb al heel veel paarden gereden in mijn leven, maar geen enkel is zo speciaal als Kassira T. Ik ben er zeker van dat ons samen nog een mooie toekomst te wachten staat.” ■

“Fysiek staat Kassira T heel scherp, maar ik wil ze ook mentaal gelukkig houden.”

Oriom 1, 2 en 3

STRATEGISCH PROJECT Oriom 3 is een strategisch project dat met het gebiedsprogramma verder bouwt op de realisatie van Oriom 1 en 2. Oriom staat voor 'Open Ruimte In en Om Mechelen'. Het zet in op het vrijwaren van de resterende open ruimte in en rond Mechelen en de gemeenten Bonheiden, Boortmeerbeek, Duffel, Sint-Katelijne-Waver, Willebroek en Zemst.

Een strategisch project?

Een strategisch project heeft als doel ruimtelijke planning op het terrein, in kader van een bovenlokale samenwerking, te realiseren op korte of middellange termijn. Er werd de laatste decennia al 14 keer een oproep gelanceerd voor strategische projecten. Binnen een project kan men subsidies ontvangen voor loon- en werkingskosten van een projectcoördinator en voor het verwerven van gronden of constructies. Een strategisch project beoogt steeds een bovenlokale samenwerking in het kader van het versterken van de open ruimte, in samenwerking met alle belanghebbenden en betrokken actoren.

Oriom 1 en 2

Voor de derde keer werd Oriom goedgekeurd als strategisch project, wat zeer uitzonderlijk is, maar ook wel de sterkte van het project weergeeft. Oriom 3 trekt voluit de kaart van de uitvoering. Tijdens de vorige projectperiodes werd met zo veel mogelijk gebiedsactoren een gebiedsprogramma uitgetekend, met een ruimtelijke gebiedsvisie en een concreet, realisatiegericht en gedragen actieprogramma op verschillende schaalniveaus.

13 actiegebieden op macroschaal, 10 hefboomprojecten op mesoschaal en vervolgens verschillende gerichte terreinacties op microschaal. De effectieve uitvoer van de 10 hefboomprojecten vormt de focus van Oriom 3 (zie hiernaast).

Landbouw als openruimtebeheerder

De open ruimte rondom Mechelen wordt voor een groot deel beheerd door land- en tuinbouwers. Zo is er bijvoorbeeld het Hombeeks plateau als uitgesproken landbouwlandschap en is Mechelen gekend als groenteregio. Dus ook landbouw heeft een plaats binnen dit project en is vertegenwoordigd in de stuurgroep van Oriom. Binnen die stuurgroep wordt bekeken welke acties er zullen worden uitgevoerd en welke aankopen, afspraken of zaken hiervoor nog nodig zijn. Ook worden lokale landbouwers betrokken bij acties op het terrein. Voor meer info kan je steeds terecht bij de regioconsulent of op www.rlrl.be/projecten/oriom. ■

Dorien Dickens, regioconsulent
dorien.dickens@boerenbond.be

© SHUTTERSTOCK.COM

10 hefboomprojecten

1. Op te starten hefboomproject Groen Netelint: het ecologisch en recreatief aan elkaar sluiten van bestaande groenpolen langs de Nete van Walem (Mechelen) tot Lier;
2. Water-Land-Schap Cowala: bijdragen aan een klimaatrobuuste inrichting van de landbouwlandschappen van Mechelen, Zemst en Boortmeerbeek door 13 maatregelen;
3. Water-Land-Schap Mechelse Groenteregio: werken aan een betere waterkwaliteit, een verzekerde en duurzame watervoorraad, minder wateroverlast en -tekorten in de regio;
4. Weesbeekvallei: meer ruimte voor deze vallei in Boortmeerbeek tussen het Kanaal Dijle-Leuven en de Dijle door aankoop, inrichtingen en ontsluiting;
5. Op te starten hefboomproject 'Oude sporen en nieuwe routes': invullen van de blinde wandelvlak in Putte, Bonheiden, Sint-Katelijne-Waver, Duffel en Lier voor het verbinden van unieke, maar momenteel geïsoleerde hotspots (Zellaer, Roosendaal ...);
6. Ontsnippering Rupel- en Dijlevallei: uitbreiden en verbinden-ontsnippen van het leefgebied van de otter;
7. Beschermd Natuurpark Rivierenland: de uitbouw van een aaneengesloten natuurpark van minstens 3000 ha;
8. Integraal Project Barebeek: gebiedsgerichte samenwerking voor het bereiken van een goede ecologische toestand van de Barebeek, met deelprojecten zoals Wetlands4Cities en het Rubenskasteel;
9. Integraal project Vrouwvliet: gebiedsgerichte samenwerking voor het bereiken van een goede ecologische toestand van de Vrouwvliet, met deelprojecten zoals Wetlands4Cities en de vernatuurlijking van de Vrouwvlietoevers;
10. Op te starten hefboomproject gebiedsvisie Willebroek Zuid-Centraal-Kersdonk: opmaak van een ruimtelijke visie over de zone tussen de A12 en het zeekanaal met thema's bedrijvigheid, mobiliteit, groenblauwe netwerken, energie, slim ruimtegebruik ...

Barema-onderhandelaars bezoeken twee pioniers

BAREMA'S Boerenbond, SBB en enkele geëngageerde telers onderhandelen jaarlijks de barema's voor groenten, fruit en sierteelt. Hun input is een grote meerwaarde. De tuinbouwconsulenten organiseerden op 11 mei een uitstap om hen te bedanken.

Herbruikbare bekertjes

Eerste halte was Festicup in Aarschot. Dit jonge bedrijf in volle expansie verkoopt en verhuurt herbruikbare bekertjes. Daarnaast zorgen ze voor een professionele reiniging ervan. Van pioniers in een garage groeide

het bedrijf uit tot een van de twee grote spelers in deze branche. We leerden dat het bedrijf uitdagingen kent waar ook onze tuinbouwers mee geconfronteerd worden: seizoensgebonden arbeidspieken, voedselveilig werken, automatisatie en water- en energiebesparing. Wist je trouwens dat je drankje langer koel blijft in een plastic beker dan in een glas? Een reden te meer om voor duurzaam te gaan.

Chiconettes

Vervolgens trok de groep naar het bedrijf van Bart Bruynincx die in Messelbroek zijn Chiconettes teelt. Bart was de eerste in heel Europa om zich exclusief toe te leggen op de teelt van miniwitloof. Omdat hij de productie goed kan plannen met zijn hydrocellen, kan hij afspraken maken over volumes én prijzen met de afnemers. In een poging een antwoord te bieden op de

hoge energieprijzen, liggen de daken van de drie bedrijfsgebouwen vol zonnepanelen en werden alle lampen recent vervangen door leds. Het bedrijf gebruikt energiezuinige motoren en doet aan warmterecuperatie.

Afscheid Gery Phlypo

's Avonds zwaaiden de barema-onderhandelaars Gery Phlypo (SBB) uit die na meer dan 20 jaar aan de onderhandelingstafel met welverdiend pensioen gaat (zie ook

Boer&Tuinder 21 van 25 mei). 45 telers, consulenten en ex-consulenten penden hun wensen voor Gery neer. Samen met heel wat anekdotes werden deze verzameld in een exclusief exemplaar van *Boer&Tuinder*. Gery sprak dan ook ontroerd zijn dank uit voor de vele mooie jaren samen. ■

Annelies Coussé, tuinbouwconsulent
annelies.cousse@boerenbond.be

Mieke Huyck

regioconsulent
mieke.huyck@boerenbond.be

Miekes tip van de week

IJzerenweg en Ravel, fiets snelweg?

MOBILITEIT Binnen het strategisch project wordt er momenteel een inrichtingsstudie opgemaakt over het Groene Spoor. Dit zijn de IJzerenweg en Ravel op het grondgebied van de gemeenten Hoegaarden, Tienen, Linter, Zoutleeuw en Geetbets. Dit fietspad is geselecteerd als fietssnelweg, maar de snelle, functionele fietser is niet de enige gebruiker van deze corridor! Vandaar dat we in dit project op zoek gaan naar een afstemming tussen de verschillende gebruikers van de IJzerenweg/Ravel. Ook de landbouwsector is er daar een van.

We nodigen jullie daarom uit voor een infovergadering om samen te kijken naar de knelpunten en oplossingsmogelijkheden. Jullie input is noodzakelijk! Deze infoavond vindt plaats op 6 juni om 20 uur 'Bij Juliaan', aan de Steengrachtstraat 19 in Zoutleeuw. Vooraf inschrijven is noodzakelijk. ■

Start Grenspark Jeker & Maas

PARKEN Onder impuls van Regionaal Landschap Haspengouw & Voeren slaan zes gemeenten uit het grensgebied van Nederland, Vlaanderen en Wallonië de handen in elkaar voor de oprichting van het Grenspark Jeker & Maas. In dit grenspark willen de gemeenten Maastricht, Eijsden-Margraten (Nederland), Riemst (Vlaanderen) en Visé, Oupeye en Bassenge (Wallonië), samen met andere overheden, natuurorganisaties, toeristische diensten, ondernemers en burgers uit het grensgebied op basis van een gezamenlijke visie projecten ontwikkelen en uitvoeren rond natuur, landschap, erfgoed, toerisme en mobiliteit. Dit alles met het oog op de realisatie van een veerkrachtig landschap ten behoeve van mens en natuur. Om de samenwerking duurzaam te verankeren willen de partners een nieuwe, grensoverschrij-

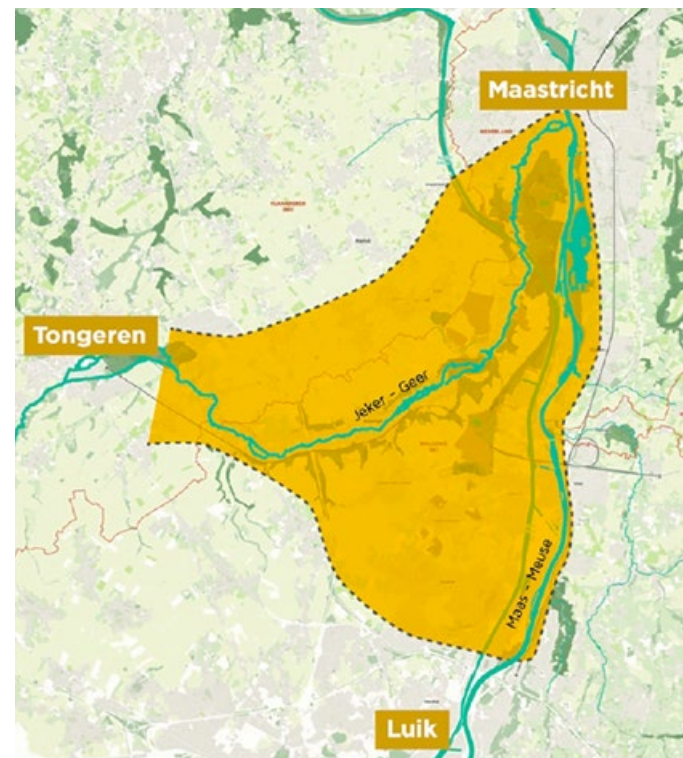
dende organisatie oprichten. Dit akkoord zal vanaf nu in verschillende stappen worden uitgevoerd.

Koepelstructuur

Grenspark Jeker & Maas wil een koepelstructuur aanbieden voor de ontwikkeling en de begeleiding van projecten met een grensoverschrijdend belang rond natuur, landschap, erfgoed, toerisme en mobiliteit. Na het principiële akkoord van de zes gemeenten zal er de komende maanden samen met overige administraties, natuurorganisaties, toeristische organisaties, ondernemers en inwoners een wervend project worden uitgewerkt.

Realisaties

Intussen zijn al enkele initiatieven gestart die een versterking van de grensoverschrijdende samenwerking beogen. Zo heeft het gemeentebestuur van de gemeente Riemst een

masterplan goedgekeurd voor toekomstige ontwikkelingen naar aanleiding van de komst van de attractie 'Fietsen onder de Grond'. In dit plan werd er een gefaseerde koppeling voorgesteld met het bovenlokale initiatief van het grenspark. De Waalse initiatiefnemers van de wandelhangbrug – de gemeenten Visé, Oupeye en Bassenge – hebben een verklaring ondertekend waarin zij zich engageren om de wandelhangbrug een belangrijke rol te

laten spelen in de versterking van de grensoverschrijdende samenwerking. Door de natuurorganisaties Natuurmonumenten (Nederland), Natuurpunt (Vlaanderen) en Natagora (Wallonië) en het Waalse DNF werd in Hoeve Caestert Villa Castrum geopend, het eerste ecotoeristisch centrum waarin deze drie regio's samenwerken (www.villacastrum.eu). ■

Peter Bruggen, provinciaal secretaris
peter.bruggen@boerenbond.be

Wateratlas verbindt vraag en aanbod

WATER Om maximaal in te zetten op watergerelateerde thema's heeft de provincie Limburg een agrowaterloket ontwikkeld. Onlangs verscheen er op haar website interessante info over de Wateratlas. Dit is een interactieve kaartentool van Vlaanderen die professionelen, maar bij uitbreiding iedereen, gratis kunnen raadplegen en die inzicht geeft in het potentieel van verschillende alternatieve

waterbronnen. Op www.wateratlas.be maken kaarten de match tussen een lokale alternatieve waterbron en een lokale watervraag. Deze duurzame waterbronnen kunnen zowel grootschalige hemelwateropvang zijn als behandeld afvalwater. De lokale watervraag kan zowel gaan over huishoudens, bedrijven als landbouw. Een mooi voorbeeld is de industrie in de groente- en

fruitstreek. Die biedt een enorm potentieel om gezuiverd industrieel afvalwater of hemelwater een nieuwe bestemming te geven voor irrigatie in de nabije land- of tuinbouw. Iedereen kan in zijn eigen regio nagaan waar er grote vraag is en een groot aanbod, en of die op elkaar af te stemmen zijn. ■

Peter Bruggen, provinciaal secretaris
peter.bruggen@boerenbond.be

Wijziging gebiedstype

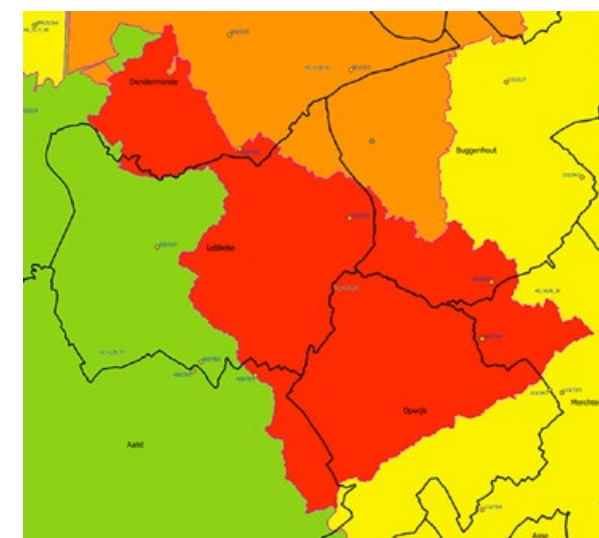
NITRAAT De afstroomzone A0_VL05_75 op het grondgebied van Sint-Gillis-bij-Dendermonde, Lebbeke, Opwijk en ook kleine delen van Buggenhout en Merchtem kleurde bij de nieuwe gebiedstype-indeling 2023-2024 van groen naar rood. Er liggen in deze afstroomzone geen meetpunten om de oppervlaktewaterkwaliteit naar nitraten te beoordelen. Omdat naast oppervlaktewater ook de kwaliteit van het grondwater bepalend is voor de gebiedstype-indeling was het in deze regio van belang de grondwatermeetpunten goed op te volgen. Voor de beoordeling van nitraten ten gevolge van landbouw worden enkel de resultaten van de bovenste filter meegenomen. Deze zit afhankelijk van de grondsoort op 3 tot soms meer dan 10 meter diep.

Gebiedstype van 0 naar 3

Toen afgelopen winter het gebiedstype wijzigde van 0 naar 3 trok de bedrijfs-gilde van Buggenhout-Lebbeke aan de alarmbel. Samen met regioconsulente Jasmien werd gekeken naar de oorzaak van het drastisch wijzigen van gebiedstype. Uiteindelijk bleek het hoge gemiddelde gehalte aan nitraat in het grondwater toe

te schrijven aan voornamelijk één meetpunt, gelegen langs de Rijksweg in Sint-Gillis-bij-Dendermonde. De omliggende landbouwers werden hierover gecontacteerd en geïnformeerd. Een tijdelijke opslag van stalmest op de graanstoppel, een tijdelijke opslag van ruwvoerders of slechte opname van de toegediende meststoffen in de afgelopen droge jaren, het zijn allemaal mogelijke oorzaken van deze overschrijding. Nadat de omliggende landbouwers werden gecontacteerd hoopt de bedrijfs-gilde van de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM) tijdig feedback te krijgen over de evolutie van het meetpunt om zo kort op de bal te kunnen spelen. Het is echter niet evident om het nitraatgehalte in grondwater snel te doen dalen. Toch hangt voor veel lokale land- en tuinbouwers de nodige bemestingsruimte voor het telen van de gewassen hiervan af, naast nog een resem andere maatregelen. Ervaar je zelf problemen met bepaalde meetpunten, aarzel dan zeker niet om contact op te nemen met je consulent of bedrijfs-gilde. ■

Jonas Hanssens, landbouwconsulent
jonas.hanssens@boerenbond.be

Rode gebiedstype-indeling door hoog nitraatgehalte bij de grondwatermeetpunten.

Studiekring Melkvee Oudenaarde en Aalst gaan naar Wallonië

BEDRIJFSBEZOEK Na het hectische voorjaar heb je zeker een dagje uit verdiend. We steken de taalgrens over en bezoeken in Wallonië twee interessante bedrijven. Deze uitstap vindt plaats op 22 juni.

We vertrekken om 9.30 uur in Leupegem. Vanaf 10 uur bezoeken we het bedrijf van Gregory Antrop in Hacquegnies. Bijzonderheden zijn een nieuwe melkveestal met twee DeLaval-robots. Er is ook aandacht voor de voeding van melkvee, droogstaande koeien en jongvee. Na het middagmaal bij Trolls et Bush in Pipaix staat een bezoek aan Lutosa in Leuze-en-Hainaut op het programma. Om 17 uur zijn we terug. Vertrek aan Berchemweg 13, Oudenaarde. Parkeren langs de N8 ter hoogte van frituur De Meersbloem. We rijden met volle auto's. De totale reisroute bedraagt 75 km. Dit kost 5 euro, te betalen aan de chauffeur waarbij je meerijdt. Het middagmaal kost 35 euro. Inschrijven is verplicht met de vermelding of je wel of niet zelf chauffeur wil zijn. Mail naar bert.weytens@gmail.com (voor 10 juni). ■

Dirk Audenaert, landbouwconsulent
dirk.audenaert@boerenbond.be

We bezoeken in Wallonië twee interessante bedrijven.

Stavaza landinrichting Oudlandpolder

PUBLIEKE RAADPLEGING Op 4 april 2018 werd, onder impuls van de gouverneur van West-Vlaanderen, het raamkoord Oudlandpolder getekend. Met dit raamkoord willen de verschillende partners inzetten op een klimaatrobust waterbeheer in de Oudlandpolder, met daaraan gekoppeld een planologische discussie. De eerste stap van dit proces, namelijk het instellen van een landinrichtingsproject in de eerste deelzone, gaat binnenkort in publieke raadpleging. Wij gaan er alvast van uit dat het ruimtelijk uitvoeringsproces (RUP) dit najaar ook snel zal volgen.

Wat is een landinrichting?

Een landinrichting is het inrichten of herinrichten van een landelijk gebied door of namens de overheid. Veelal is dit een instrument om de planologische bestemmingen die afgesproken worden in een RUP op het terrein te realiseren. Een landinrichting beschikt hiervoor over een specifiek budget en over verschillende instrumenten (bijvoorbeeld inrichtingswerken, verwerving, herverkaveling, recht van voorkoop ...).

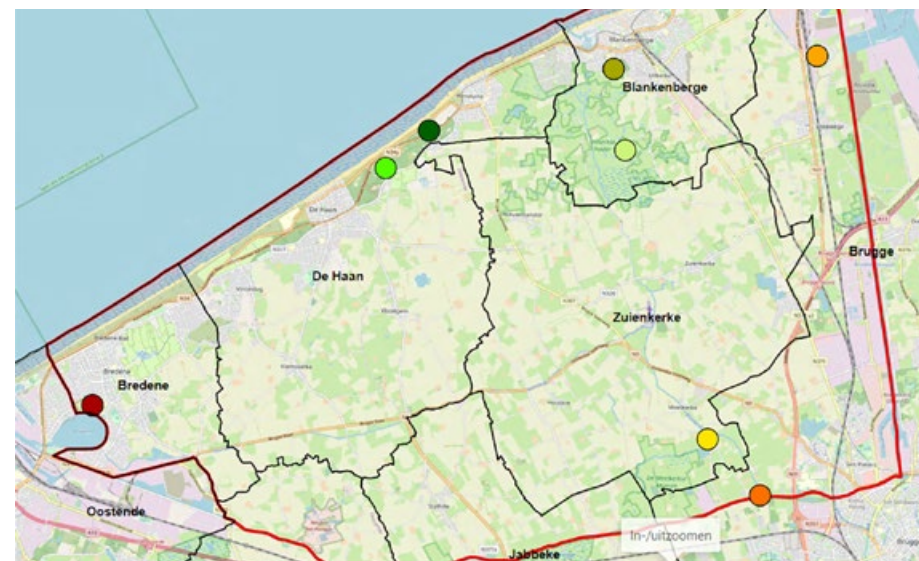
Landinrichting Oudlandpolder I

Binnen de landinrichting Oudlandpolder (fase 1) zal er worden ingezet op volgende elementen (zie ook kaart): restauratie pompemaal Meetkerke; modernisatie waterinlaat 'Twee Speyen'; compartimentering Uitkerkse Polder-Oost; aanleg Groene Rand Blankenberge; realiseren inrichtingsplan Vicognebos; onthaal Duinbossen beter uitbouwen (pomphuisje en bezoekerspoort Zwarte Kiesel).

Compartimentering Uitkerkse Polder-Oost

Een van de ingrepen die het meest in het oog springt, is het compartimenteren van de Uitkerkse Polder. Binnen dit historisch gevoelig gebied worden onder meer twee nieuwe waterlopen aangelegd in functie van de compartimentering. Hiermee zou

Figuur 1. Situering van de projectgebieden

- Duinbossen - Pomphuisje
- Duinbossen - Zwarte Kiesel
- Groene rand Blankenberge - Uitkerkse Polder
- Oostelijke compartimenten Uitkerkse Polder
- Pompgebouw Meetkerke
- Toegangspoort Zwankendamme
- Twee Speyen
- Vicognebos

een ander peilbeheer in ieder compartiment mogelijk zijn, onafhankelijk van elkaar en telkens in functie van een hoofdgebruiker. De compartimenten die in deze eerste fase voorliggen zullen als hoofdfunctie natuur krijgen (zie figuur 2: compartimenten 1, 2, 3 en 4). Bijgevolg zal het peilbeheer in deze zones afgestemd worden op de doelstellingen die er liggen in het kader van de natuur. Hierdoor kunnen specifieke landbouwpercelen getroffen worden en is het van belang om individueel te reageren tijdens de inspraakperiode.

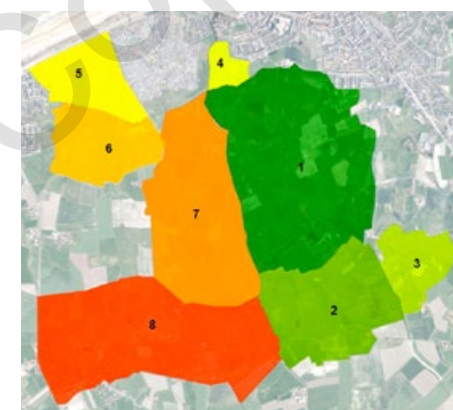
Infosessie en publieke raadpleging

Op woensdag 7 juni (regio Zuienkerke/Blankenberge, locatie nog te bepalen) organiseert Boerenbond een infoavond voor zijn leden. Boerenbondleden kunnen zich hiervoor inschrijven via het provinciaal kantoor (051 26 03 80 of westvlaanderen@boerenbond.be). Hier zullen we het dossier in detail toelichten en gaan we in op onze syndicale houding hieromtrent. De VLM organiseert zitdagen voor eigenaars van dinsdag 6 juni tot zaterdagmiddag 10 juni. Eigenaars

eventueel betrokken bij onteigeningen of die geconfronteerd worden met waardeverlies zullen een individueel schrijven ontvangen. Ook organiseert men twee lokale infomarkten: op donderdag 8 juni (16 tot 21 uur stadhuis van Blankenberge); en op woensdag 14 juni (16 tot 21 uur) in het Staf Versluys-centrum in Bredene. ■

Michiel Van Robaeyns, regioconsulent
michiel.van.robaeyns@boerenbond.be

Figuur 2. Compartimentering van de Uitkerkse Polder

Vacatures

zoekt specialist gewasbescherming
Bekijk de vacature op p. 33

Commerciële berichten

Quotas

Nerd te koop en te koop gevraagd:
Tel. 0475-555834 ⁸³⁹

NER-D te koop/gevraagd.
Contacteer 't Boerenhuys vrijblijvend via
050/70 80 80 of
info@boerenhuys.be ⁸⁹⁹

Rollend materiaal

Gezocht: Tractor klein - groot - smalspoor, merk gn belang, mag werk aan zijn T. 0495 277 174 ⁸⁹⁵

Gezocht: verreiker - kniklader minikraan, merk geen belang, mag werk aan zijn T. 0495 277 174 ⁸⁹⁴

ANBECO ZEEFBANDEN voor alle rooimachines, met berubberde staven, egelstaven, enz, aandrijfwielen, rollen, rubberrollen. **Ruime stock. ANBECO (Antoine GOOSSENS) Tielt Tel 051/400537** ⁹⁰⁶

Voertuigen

DRINGEND GEZOCHT:
oude vrachtwagens, tractoren, grondverzetmachines, electro groepen, bestel- en personenwagens, 4x4, bussen enz.
Tel. 0475731859 ook WE ⁹⁰⁸

Personeel gevraagd

Gezocht tuinarbeider voltijds omgeving Diest - rijbewijs en vlot Nederlands
0476483359 na 19u ⁹⁰⁹

Gezocht: Jonge werkracht voor boomkwekerij
Vaardigheden worden aangeleerd.
T. 09 369 31 70 ⁹¹⁰

Runderen

Veiling Zwartbont 6/6 te Vost - Leer
Mario Cüpper - 0476457347
Nordine - 0499309404 ⁸⁶⁸

Verschillende

Heeft u LANDBOUWFOLIE waar u van af wilt?
JERITOP bvba te Aalter biedt de gepaste recyclage oplossing!
Contacteer ons:
09 222 00 36 - info@jeritop.be ⁸⁹⁰

Wat te doen met gebruikte BLOEMPOTTEN en PLANTENTRAYS?
JERITOP bvba te Aalter biedt u de gepaste recyclage oplossing!
Contacteer ons:
09 222 00 36 - info@jeritop.be ⁸⁹¹

Betalingsrechten met een waarde van 184,72€ /ha te koop voor 150€ /ha of te huur voor 85€ /ha **info = 0472/263066** ⁹⁰⁵

Heeft u vastgoed te koop? Adverteer bij ons! Bel 016 28 63 33

VERKOOP HOEVES, NER EN GRONDEN LANDELIJK VASTGOED

- Danny De Pauw
☎ 0475-55 58 34
- Jo Mullie
☎ 0477-52 57 82

www.agrovastgoed.be

tanks en pompen | tankcontrole
plaatsen installeren onderhoud | saneren mazouttanks

ALV bvba | Gotevlietstraat 42 | 8000 Brugge | T 050 31 84 87 | www.tc-alv.be

AGRON Farm Systems

- Windzeilen - oprolpooten
- Led-verlichting TL/klok
- Ventilatoren
- Lichtnokken

Agron Farm Systems Hoogstraatsebaan 101 2960 Sint-Lenaarts
☎ 0472 29 84 09 www.agronfs.be ✉ info@agronfs.be

HEUSDEN Schaffer schaffer.be 011 68 38 99

Schaffer 3650 T

SPECIALISTEN IN ONS VAK

Veescheren, klauwverzorging, stalreiniging ...

Ontdek ons aanbod op WWW.WERKERS.BE

BOSCH BETON

BOEREN IN BEWEGING
Investeren voor of in de toekomst?

Een oplossing op maat voor uw sleufsilo?

Bel uw persoonlijke adviseur
Tel: +32 (0)470 855832

BUILDING A SOLID FUTURE BOSCHBETON.BE

ese
smart energy ways

LEDEN. VOORDEEL.

Asbestverwijdering & dakrenovatie
Zonnepanelen
Batterijsystemen
Laadpalen

.solar
.smart
.roof
.service

www.esegroup.be
058 59 39 50

Vul je zoekertje online in
www.mediaservice.be/zoekertjes

Mediaservice
gericht adverteren

016105 1309284400038

In de naam van de vader

Onlangs trakteerde de maand mei ons opnieuw op een feestdag, Pinksteren dit keer. Hoewel ik zowel mijn eerste als mijn plechtige communie deed, moet ik toegeven dat ik Google heb moeten consulteren om me te herinneren aan de christelijke oorsprong van deze zonnige dag vrijaf. De reden dat ik me moest richten tot het internet en niet terecht bij collega-journalist en deeltijds diaken Bart Vleeschouwers is dat die laatste zopas officieel op pensioen is gegaan. Ik wil hier dan ook graag van de gelegenheid gebruikmaken om hem nogmaals te bedanken voor de vele artikels die hij schreef voor *Boer&Tuinder* en waarin innovatie, nieuwe teelten en energie telkens de rode draad waren. "Bart is onvervangbaar, en dus vervangen ze hem niet", merkte collega Patrick terecht op. Gelukkig kan Onze Vader wel nog steeds op zijn hernieuwbare energie als diaken rekenen. ■

Nele Kempeneers
Hoofdredacteur *Boer&Tuinder*
nele.kempeneers@boerenbond.be

Dubbele punt

"Ik wil graag van de gelegenheid gebruikmaken om Bart nogmaals te bedanken."

Boer&Tuinder

Weekblad voor leden van Boerenbond

ISSN 0772-7054

REDACTIE

Philippe Masscheleyn (directeur)
Nele Kempeneers (hoofdredacteur), Patrick Dieleman (adjunct-hoofdredacteur), Jo Gennez (redactiecoördinator), Liesbet Corthout, Ivan De Clercq, Jan Van Bavel en Bart Vleeschouwers (journalist), Agnes Robeyns (redactiesecretariaat).

VORMGEVING

Kris Thielemans en Frank Taillieu (grafisch redacteur)
Basiel Dehasselair, Hans Haegemans en Kim Lemin (vormgeving).

REDACTIEADRES

Diestsevest 40, 3000 Leuven, boer&tuinder@boerenbond.be
T. 016 28 63 01

RECLAMEREGIE MEDIASERVICE

Philippe Persoons, Kathleen Peeters (verkoop), Eleni Baert (administratie), Lies Loens (productie).

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Frans De Wachter, gedelegeerd bestuurder Boerenbond vzw
Diestsevest 40, 3000 Leuven

DRUKKERIJ

Graphius Group, Oostakker

De oplage van *Boer&Tuinder* wordt gecontroleerd door CIM. Gemiddelde oplage per nummer 15.152 ex. Winnaar BTOB-Award 2019. Lid van WE MEDIA.

Voor het overnemen van artikelen uit *Boer&Tuinder* is steeds schriftelijke toestemming van de redactie nodig. Bronvermelding is altijd verplicht.

Boer&Tuinder niet ontvangen?

Bel 016 28 60 00 of mail naar ria.torbeyns@boerenbond.be

Wil je adverteren in Boer&Tuinder?

Neem contact op met Mediaservice
016 28 63 33 of info@mediaservice.be
www.mediaservice.be

Zoek je andere info?

Recente marktberichten, de contactgegevens van je consulent, het startuur van een voordracht ... raadpleeg onze website:

www.boerenbond.be

 Volg ons op Facebook, www.facebook.com/boerenbond

 Volg ons op Twitter, [@boerenbond](https://twitter.com/boerenbond)

Emelie Laeremans produceert CO₂-vrij warm water

“We steken onze nek uit voor groene energie”

“Eigenlijk is onze sector keihip”, vertelt kalverhoudster Emelie Laeremans uit Herselt. De sector weet de stierkalveren uit de melkveehouderij een nuttige verwaardig te geven, daarbij maximaal gebruikmakend van nevenstromen uit de voedingsindustrie. Ook op het vlak van energie durft Emelie te kiezen voor een innovatieve pioniersrol.

Ivan De Clercq

Emelie Laeremans (36), kinderen Marie (10) en Olivia (5), Lief Vermeulen (61), René Laeremans (63)

Witveleskalverhouderij

Herselt (Antwerpen)

Samen met haar ouders en medewerker Robbe Laeremans (de zoon van een neef) is Emelie de dragende kracht achter de familiale kalverhouderij. In overeenkomst met de Nederlandse kalvervleesproducent Van Drie houdt Emelie op vier locaties kalveren voor de productie van wit kalfsvlees. Zelf stapte ze op 18-jarige leeftijd in 2006 in het bedrijf. Op het ouderlijk bedrijf werden naast kalveren ook nog koeien en kippen gehouden. Er was een hoevewinkel met eigen kaasproductie en Emelies moeder stond ook op de markt. “De melkstal was verouderd en de kippen lagen mij minder. Ik moest keuzes maken”, vertelt Emelie.

Elke ronde anders

Die keuze werd dus een bewuste keuze voor de witveleskalverhouderij. Gedurende een ronde blijven de kalveren tussen de 25 en 30 weken op het bedrijf. Tussen de rondes is er een of twee weken om te reinigen en ontsmetten. De kalveren – bijna allemaal Holsteinstierkalfjes – komen van melkveehouders uit de wijde omtrek. “De kalveren komen via een centraal verzamelcentrum van Van Drie. Elke ronde is anders. Op deze locatie komen ze in één week tijd 1150 kalveren brengen. Vrachtwagens kunnen die week de klok rond aankomen, een intensieve periode.” De zogenaamde nuchtere kalveren zijn minstens 14 dagen oud als ze op het bedrijf toekomen. Elke ronde is weer anders, ervaart Emelie. “Over het algemeen krijgen we goed verzorgde kalveren binnen, al is de algemene ziektedruk in de winter natuurlijk hoger dan in de zomer. Dat zien we ook terug in de kalveren die hier aankomen.”

Nauwe opvolging

Waar veel kalveren samenkomen is er onvermijdelijk ziektedruk, maar Emelie doet er alles aan om de dieren gezond te houden. De consument verwacht dat kalfsvlees wit is, en daarom wordt er op het einde van de afmestperiode een ijzerarm dieet verstrekt. Daarbij worden er evenwel geen toegevingen gedaan op diergezondheid. “In week één wordt van elk

kalf apart bloed getrokken en ter plaatse op ijzer gecontroleerd. Afhankelijk van de individuele behoefte wordt er onmiddellijk ijzer toegediend. Ook in week twaalf en verder steekproefsgewijs wordt het ijzergehalte nauw opgevolgd. De basis van ons werk blijft nog altijd een gezond dier”, legt Emelie uit. Alleen als het nodig is, wordt antibiotica gebruikt. “We kiezen voor een maximale individuele opvolging en behandeling. Elke ronde krijg ik ook een rapport waarin staat hoeveel dierdagdoseringen we gebruikten. Tot nu toe scoren we daar altijd goed op, maar soms zijn antibiotica echt wel nodig. Dat is in de humane sector bij crèches of kleuterscholen niet anders.”

Aanpassen aan wat je ziet

Voeding speelt daarin uiteraard een belangrijke rol. Kalveren krijgen een combinatie van melk en een samengesteld ruwvoeder. Op alle sites is er automatische melk- en waterdosering; op twee sites ook automatische ruwvoederdosering. De pensontwikkeling wordt ondersteund door vanaf de tweede week 20 tot 40% stro te voorzien. Op het einde van de afmestperiode krijgen de dieren tot maximaal 3 kg brok per dag. “Een gezond kalf, en zeker een gezonde penswerking, bepaalt het succes van de afmestfase. We hebben drie soorten melkpoeders en vier soorten ruwvoeder. Afhankelijk van de dieren moet je schuiven met het een of het andere. Eén vaste rantsoenplanning gedurende een ronde is er nooit. Je moet altijd naar je dieren kijken en op basis van wat je ziet aanpassen”, weet Emelie.

Warm water

Bij de eerste voederbeurt na aankomst krijgt elk kalf afzonderlijk melk toegediend, en blijven ze bij het kalf tot alle melk opgedronken is. Dosering gebeurt dan met een maatbeker. Als geen ander weten kalverhouders hoe belangrijk het is om de melk op een juiste manier te bereiden. “We starten altijd met water van 80-85 °C. We mengen met het poeder op een temperatuur tussen 65 en 70 °C om vetten goed

op te lossen. Bij de kalveren willen we een melktemperatuur van 40-42 °C en dat controleren we ook.”

Warmte produceren en bufferen

Elke dag heeft Emelie zo’n 8000 liter warm water nodig van 85 °C. Dat is heel wat energie. Emelie stapte in een Europees project om te pionieren met een CO₂-vrije warmwaterproductie. Op het bedrijf staat nu een thermische zonneboiler, bestaande uit 24 panelen. Elk zonnepaneel verwarmt op basis van diffuus zonlicht en bevat een waterbuffer van 300 liter. Dat water kan tot bijna 100 °C verwarmd worden en heeft ook een overdrukbeveiliging. Het koude water stroomt door elk paneel en komt eens verwarmd in een buffer van 6000 liter. Om zo veel mogelijk warmte vast te houden, kwam er ook nog eens een bijkomende buffer van 3000 liter én een ondergrondse warmtebuffer in de vorm van leidingen door wit zand op een diepte van iets meer dan een meter. De bijkomende buffer, de ondergrondse warmteopslag en de aangepaste softwaresturing zijn eigen innovatie. Het project wordt nu opgevolgd door de universiteit van Wageningen, die een inschatting zal maken van de rentabiliteit en terugverdientijd.

Stimulerend kader

“We investeren heel wat eigen middelen en steken onze nek uit om tot een klimaatvriendelijker bedrijf te komen. Het zijn inspanningen die anderen misschien niet zouden doen en die in eerste instantie vooral geld en kopzorgen kosten. Maar we willen tonen dat het kan om stappen vooruit te zetten op het vlak van milieu en klimaat. De energie-ommekeer kan er komen. Het is aan boeren om stappen te zetten, maar ook aan de overheid om een stimulerend kader te voorzien waardoor boeren die stappen durven zetten.” ■

“Je moet altijd naar je dieren kijken en aanpassen op basis van wat je ziet.”

Pierre Michels, geëmigreerde Vlaamse akkerbouwer

De bende van Grammene

Niet dat ik bendes verheerlijk, integendeel, maar het is ook deels een Vlaamse boerengeschiedenis, die ik wil meegeven alvorens ze totaal verdwijnt.

Nooit sprak mijn vader over zijn bendeverleden. Een oude cafébazin, die naast mijn moeder in het ziekenhuis lag, bevestigde dat hij lid was van de bende. Ze was er zeer beducht voor, maar aan de andere kant zag ze hen graag komen en hadden ze veel plezier. Het leven speelde zich toen lokaal af, met dorpskermissen, gildes en cafés waar de jeugd samenkwam. Ze verlieten nooit hun dorp.

Op het einde van de jaren twintig was mijn grootvader geëmigreerd vanuit Frankrijk. Met zijn drie zonen kocht hij een grote hoeve in het strategisch gelegen Grammene in Oost-Vlaanderen, aan de Leie, bij een spoorweg en loskaai, een weegbrug ... Alles lonkte naar hen om vlas te telen in Frankrijk en het te laten verwerken aan de *golden river*. Maar als emigrant vond hij geen volk in het vlassersdorp met veertien cafés en ook nog vijf zwarte (verdoken) cafés. Dus plaatste hij aan de zijgevel van het huis bakken gratis bier. Met die vele drinkpartijen kon hij de beste werkers afsnoepen van de anderen. En ik vermoed dat die bende zich daar heeft gevormd. Hun sponsor, mijn grootvader, stelde maar één voorwaarde: ze moesten zijn vlas trekken, bundelen en in de trein laden.

Die bende, hoe ze heette en wat hun herkenningsteken was weet ik niet. Ze waren van Grammene. Mijn vader droeg als

enige herkenningsteken een droge worst uit zijn broek. Toen hij de veertig naderde, kreeg hij dan commentaar: "Pas op, als je de ware vindt kan uw eerste scheut stinken en groen zijn. Schiet ze maar *voor den hond*." Ik schat dat er in de dertig jaar dat die bende bestond zowat vijftien man deel van heeft uitmaakt. Het waren mannen met blinkende sloeberogen, die altijd een plan hadden. Je had de knokploeg, die curieuze jonge mannen uit de dorpscafés op afstand hield en voorts het zwarte schaap. Dat was een dakloze, die eigenlijk niet bij hen hoorde, maar telkens de schuld kreeg van hun stommiten. Daar was zelfs de champetter (de veldwachter) steevast van overtuigd. Wanneer er ergens een kermis was konden ze – bij gebrek aan concurrentie – alle trouwlustige meisjes versieren, zeker als de leute in de groep gevaren was. Ze hadden in de groep zelfs iemand die zich uitgaf voor dokter, hoewel hij maar tot zijn veertiende school gelopen had. Met zijn stethoscoop rond zijn nek vielen alle trouwlustige meisjes als een blok voor hem, met hun dromen. Ze vertelden dan aan hun moeder: 'Mama, ik heb een *doktor* gevonden.' Doorgaans konden die sloebers dat wel een drietal dagen uithouden, wanneer ze op verplaatsing waren. Vader heeft meer dan één keer het hazenpad moeten kiezen, wanneer er een andere vechtersbende was opgetrommeld. Maar de enige die niets meer moest hebben van die bende was mijn grootmoeder. Enkele keren kreeg ze op zondagvoormiddag vrouwen met hun dochters op bezoek. Ze bleef dan bij hoog en bij laag beweren dat haar zoons dat niet deden, tot ze weggingen. Dan begon ze al de hoop op te geven om ooit kleinkinderen te hebben. Nadat grootvader overleden was, kwam zij aan het hoofd van het vlasbedrijf en de boerderij te staan. Toen heeft ze gewoon de geldkraan dichtgedraaid. Het gevolg was dat de bende op droog zaad zat. Op die manier heeft ze toch nog haar zonen – die toen al eind de dertig waren – kunnen laten trouwen. Anders was ik er niet. De Grammense bende heeft dan nog een tiental jaar verder bestaan, met nieuwe en jongere sloebers. Daarvan leeft er nu nog één, die nog steeds de ware liefde niet gevonden heeft. Hij komt me nu bezoeken, als hij tijd heeft. Bendes zijn niet goed te praten, maar nu zit onze jeugd hun ogen kapot te maken op het *nènet*, zoals wij Fransen het internet noemen. ■

Mijn grootvader plaatste aan de zijgevel van het huis bakken gratis bier.

Gert

Landbouwer

Amelie

Adviseur SBB

Ons idee van een ondernemingsplan: met beide voeten op de grond

Waar je keuzes maakt, is niet zo belangrijk. Zolang het maar de juiste zijn. Als land- of tuinbouwer is er niemand die je bedrijf beter kent dan jij. Je weet precies hoe je je teelten moet laten groeien. Maar hoe pak je de groei van je bedrijf aan? Reken daarvoor op ons. Wij denken met je mee, adviseren je en dagen je uit. Zelfs in het veld.

Samen slim ondernemen begint op sbb.be/land-tuinbouwers

Samen geven we je plannen alle groeikansen

Benieuwd wat KBC Agro voor jou kan doen?
Maak gerust een afspraak.

kbc.be/agro

Beweegt
met je mee.